

Vsebina

Uvodnik	3
Definicije	4
Tipi rodovnikov	5
Primeri	6
Predniki	6
Potomci	13
Ostali prikazi s programom BK	19
Poročila in prikazi z drugimi programi	20
Program Legacy	20
Program Genbox	21
Program GeneWeb	21
Program Pajek	21
Spletno rodoslovje	23
Klasični prikazi	24

ISSN 1318-6221

Leto 16, številka 1, junij 2009

Posebna številka - Rodoslovni prikazi

Časopis Drevesa izdaja Slovensko rodoslovno društvo.

Vse pravice pridržane. Ponatis prispevkov je možen samo po dogovoru z uredništvom.

Urednik: Peter Hawlina

Grafična priprava in tisk: GApro d.o.o., Ljubljana

Naklada: 500 izvodov

Naslov: Lipica 7, 4220 Škofja Loka, Slovenija

e-naslov: srd@guest.arnes.si

Chi fuor li maggior tui?
(Dante, Inferno, X, 42)

Uvodnik

*In ko sem stal tam ob njegovi žari,
pogleda me in malce zaničljivo
veli: »Povej mi, kdo so tvoji stari!«*

*A jaz povedal sem mu ubogljivo
prav vse, ničesar nisem skušal skriti;*

Nemara še kakega rodoslovca obide občutek, da vstopa v svet umrlih, kadar se trudi pridobivati delce, ki so pripadali našim davnim prednikom in iz teh delcev sestavljati njihovo podobo. Ti se niso zavedali, da se bo kdaj kdo zanimal zanje. Da se bo med potomci našel radovednež, ki jih bo skušal vsaj delno priklicati v spomin živečim sorodnikom in spomin nanje zapustiti tudi svojim potomcem.

Ko hočemo sliko, ki smo jo sestavili iz teh delcev, primerno prikazati, se mnogi zavemo svojih (ne)sposobnosti.

Tisti, ki mislijo, da ne znajo izdelati rodovnika, so v zmoti. Vsakdo ga zna. Samo začeti mora. Res pa je, da so vsakemu začetniku dobrodošle izkušnje predhodnikov. Tukaj podajam nekaj teh izkušenj. Morda bodo komu koristile in ga od namerov premaknile k dejanjem. Uvodoma pa opozarjam, da to pisanje ne more biti popolno. Razlogov je več. Glavni je ta, da se nimam za zadostnega poznavalca tega področja, ne poznam vseh možnosti, ki jih omogočajo različni programi, za povrh pa se novosti pojavljajo in širijo hitreje kot bi jim lahko sledili. Največ se v tem pisanju posvečam programu Brother's Keeper. Ta program nima zelo obsežnega priročnika. Večina priročnikov, ki opisujejo mnoge druge rodoslovne programe, je veliko obsežnejših. To sicer štejem programu BK v dobro, omenjam pa zato, da nam bo jasno, da ta številka našega časopisa nima namena konkurirati enemu samemu programskemu priročniku.

Slika na naslovnici: Drevo na drevesu na Drevesih

Definicije

Začnimo z nekaterimi temeljnimi definicijami. Rodoslovje je raziskovanje in dokumentiranje prednikov in sorodnikov. Rodovnik je zapisan ali izrisan prikaz takega raziskovanja. **Rodovnik neke osebe** je pregled prednikov te osebe. Takemu rodovniku rečemo tudi pedigre. **Rodovnik družine** je pregled potomcev neke izhodiščne osebe ali še bolje para. Za take rodovnike se pogosto uporablja izraz družinsko drevo.

Rodovnike torej lahko delimo v dve glavni skupini na rodovnike **prednikov** in rodovnike **potomcev**. Pri enem in drugem tipu nastopa izhodiščna oseba. Enkrat s svojimi predniki, drugič potomci. Dokaj poredko srečamo rodovnik, kjer bi **izhodiščna oseba** nastopala kot srednja oseba. Na eno stran bi bili predstavljeni predniki, na drugo potomci.

V zapisanih ali izrisanih rodovnikih torej po pravilu nastopa izhodiščna oseba. V slovenskem rodoslovnem besednjaku (še) nimamo ene same besede, s katero bi označevali tako osebo. Kolikor vem, je nimajo niti v angleškem jeziku. Za druge nisem poskusil ugotoviti, razen za nemškega, kjer za ta namen uporabljajo besedo (der) Proband. Izvirni pomen ta beseda zagotovo ni dobila za rodoslovne potrebe. Pri Američanih se včasih za izhodiščno osebo uporablja key (person).

Rodovnik sicer lahko zapisujemo ali izrisujemo tudi tako, da ne bo prirejen eni sami izhodiščni osebi. Taksi so redki. Nekaj primerov bomo videli v nadaljevanju.

Pri rodoslovnem delu že od vsega začetka uporabljajo pojmi iz rastlinskega sveta. Vsem so brez razlage tudi v rodoslovju razumljivi pojmi kot so drevo, korenine, veje, deblo, steblo. Če govorimo o koreninah, si pod tem predstavljamo prednike, drevo prikazuje potomce. Uporaba različnih pojmov je med rodoslovci včasih nedosledna, saj glede tega ni strogih pravil. Vseeno bi se lahko dogovorili, da bomo pod besedo rodovnik (osebe) razumeli predstavitev prednikov, pod družinski rodovnik pa potomce izbranega prednika. V tem smislu bi bil rodovnik lahko tudi pedigre ali korenine. V tem primeru s tujko govorimo tudi o ascendentih. Za družinski rodovnik pa bomo največkrat našli še pojem drevo. S tujko se tem rodovnikom reče rodovnik descendantov.

Elementi rodovnika so osebe. Ti so lahko moškega ali ženskega spola, če ne upoštevamo dvospolnikov. Vsaka oseba je potomec dveh prednikov, očeta in matere in ima, če do tega pride, tudi sama enega ali več potomcev. Rodovnik tvorijo osebe v medsebojnih povezavah. Nastopajo samo dve vrsti povezav. Ena je povezava med staršema in otrokom. Tej rečemo tudi krvna povezava ali krvno sorodstvo. Druga je povezava med moškim in žensko. Ta dva po pravilu nista krvna sorodnika, vsaj ne zelo tesna. Ta povezava se je v večini kultur tudi uradno sklepala in v monogamnih kulturah zakonsko predpisovala. Ti zakoni so imeli (za rodoslovce) svoje pozitivne in tudi negativne posledice. Pozitivne so vsekakor evidence, ki so nastale ob sklepanju zakonskih zvez. Negativne pa dejstvo, da se je pri rojstvu otroka vpisoval

zakoniti oče tudi v primerih, ko ta ni bil tudi biološki oče. Druga slaba lastnost te civilne in/ali cerkvene zakonodaje pa je dejstvo, da največkrat ob krstu niso vpisovali očeta, če ta z materjo ni bil poročen.

V rodoslovju torej poznamo samo dve povezavi: med moškim in žensko in povezavo med njima in otrokom. Za rodoslovje ima konkreten pomen samo tista zveza med moškim in žensko, ki ima za posledico otroka.

Po teh dveh zvezah povezane osebe torej tvorijo rodovnik. Vsaka oseba je povezana vsaj s staršema. To je biološka nujnost. Za vsako osebo sicer nimamo evidentiranih staršev. Za pridobivanje teh podatkov se pri rodoslovju najbolj prizadevamo. V rodovniku torej ne more nastopati oseba brez povezanosti s partnerjem, staršem ali otrokom. Zato lahko v resnici rečemo, da smo si vsi v sorodu. Ne bom šel v skrajnosti, sorodstva ni treba povezovati s prislovičnima prednikoma, Adamom in Evo. Sorodstvo med dvema osebama je največkrat mogoče ugotoviti precej prej. Tudi te teorije smo v našem časopisu že predstavljali. Teoretično naj bi imela vsaka izhodiščna oseba v prvi generaciji dva, v drugi štiri, tretji osem, četrta 16, ... v deseti generaciji 1024 prednikov. V dvajseti bi jih moralo biti že stotine tisočev, če ne bi prihajalo do redukcije prednikov. Število prednikov se povečuje v geometrijskem zaporedju samo nekaj generacij, saj prej ali slej pride do redukcije prednikov zaradi zvez med sorodniki.

Tu se lahko vprašamo, kdo je v resnici sorodnik. Poenostavljeno rečeno bi se lahko dogovorili, da so sorodniki tisti, ki za svoje sorodstveno razmerje vedo, se poznajo, se srečujejo. Obstoj pa tudi zelo natančna merska enota, ki določa sorodstvo. Rečemo ji koleno. Koleno je zveza med staršem in otrokom. Za ugotavljanje sorodstva je torej treba prešteti kolena, ki ločijo dve primerjani osebi. Govorimo lahko tudi o generacijah, vendar te označujejo nekaj drugega in jih ne smemo enačiti s koleni. Po tej metodi torej mož in žena nista sorodnika, če nista v krvnem. S programom lahko ugotavljamo ali sta dve osebi v krvnem sorodstvu in to sorodstvo tudi grafično prikažemo. Program BK prikazuje samo krvno sorodstvo. Nekateri drugi programi pokažejo tudi sorodstvo po svaštvu.

Spolne zveze med ožjimi sorodniki so prepovedane ali odsvetovane v skoraj vseh kulturah v skoraj vseh obdobjih. Še bolj je to veljalo za sklepanje zakonskih zvez. Kljub takim ali drugačnim oviram je do incestnih zvez vedno prihajalo.

Kriterije pri zadržkih ob sklepanju zakonskih zvez bi lahko uporabili za praktično definicijo pojma sorodstvo. Za zakonsko zvezo med bratrancem in sestrično je bilo potrebno pridobiti posebno dovoljenje – spregled. Med tema gre za sorodstvo v četrtem kolenu. Za peto koleno in kar je več od tega ni več zadržka. Sorodstva v šestem, sedmem... kolenu se največkrat niti ne zavedamo več. Rodoslovno ga

sicer lahko dokazujemo, vendar to nima socialnih posledic. Spet pustimo ob strani neistovetnost bioloških in zakonitih staršev. Pojma biološki in zakoniti starši najbrž ni potrebno razlagati. Kadar ta dva nista istovetna, in te neistovetnosti ne upoštevamo, govorimo o napakah v rodovniku. Do napak v rodovniku pride izjemoma tudi v primeru (nenamerne) zamenjave otroka ali v primerih prikrivane posvojitve.

Število različnih prednikov v vsaki naslednji (starejši) generaciji se torej ne more prav dolgo nadaljevati in z vsako naslednjo generacijo se približujemo ugotavljanju sorodstva med dvema osebama, ki za to ne vesta. V krvnem sorodu smo prej ali slej vsi, torej tudi mož in žena. Število prednikov pa v kasnejših generacijah začne upadati in bi v teoretični skrajnosti upadel na en sam par prastaršev. Tej teoriji in porazdelitvi števila oseb v generacijah rečemo teorija diamantne porazdelitve zaradi podobnosti s pokončnim romбом.

Omenjena rodoslovna napaka je neizogibno dejstvo. Odstotek neistovetnosti bioloških in zakonitih staršev (skoraj izključno očeta) je znanstveno neugotovljena in se verjetno nekoliko razlikuje v času, kraju in kulturah. Skrajneži postavljajo domneve, da ta dosega celo več kot 20 odstotkov. Če imajo prav, je vsak nekoliko obsežnejši rodovnik napačen. Nekaj upanja za ugotavljanje napak in celo popravljanja se nam obeta s hitro razvijajočo znanstveno disciplino. Rečemo ji genetika. Ne le, da naj bi bila nezmotljiva, postaja vse bolj cenovno dostopna in nakazuje nove dimenzije v rodoslovju.

Ugotavljanje in dokumentiranje sorodstva lahko spremljamo enakovredno po moški in ženski strani. Spet lahko rečemo, da so v različnih časih, krajih in kulturah pripisovali različen pomen in vlogo moškemu in ženski. Rodoslovno gledano sta enakovredna. Zato so za popoln rodovnik potrebni podatki o vseh ugotovljenih ali ugotovljivih prednikih. Pogosto pa se namesto uravnovešenega raziskovanja izbere ugotavljanje in dokumentiranje prednikov in potomcev samo po moški liniji. Delno je to posledica navade, da osebo dodatno opredeljuje priimek. Priimek pa je največkrat očetov. So še drugi razlogi za asimetrične rodovnike, vendar je priimek prevladujoč. Pogosto se po istem priimku sklepa tudi na sorodstvo, kar pa je nezanesljivo in odvisno od različnih dejavnikov.

Tipi rodovnikov

Poleg glavne delitve rodovnikov v rodovnik prednikov in rodovnik potomcev, jih lahko razvrščamo tudi po drugih značilnostih. Tako razvrščanje rodovnikov po tipih nima kakšnega posebnega pomena. Nihče tudi ne more nikomur predpisovati vsebine, načina, oblike, obsega, usmerjenosti, ...

Kaj naj bi posamezne kategorije pomenile?

Pod vsebino razumemo attribute, ki določajo posamezno osebo. Temeljni parametri so ime, priimek, spol, datum in kraj rojstva, poroke in smrti. Prizadevati si moramo, da bi za vsako osebo pridobili vse te attribute. Tem lahko dodajamo še druge. Samo za primer navajam domače ime (vulgo), fotografijo, matično številko (EMŠO), poklic, izobrazbo, veroizpoved, naslov, vzrok smrti itd. Atributi niso z ničemer omejeni. Bolj za šalo omenjam npr. krvno skupino, telesno višino, horoskopski znak, barvo las in oči... Manj za šalo pa bi že danes omenil še gensko sliko. Zlasti pri plemiških rodovnikih je pogost atribut še grb.

Ostanimo zaenkrat pri osnovnih atributih – ime, priimek, spol ter datum in kraj rojstva, poroke in smrti. To so skupaj s povezavo mož-žena in starša-otrok osnovni in gradniki vsakega rodovnika.

Vsebina torej ni omejena. Smiselna pa je presoja, kaj bomo upoštevali v rodovniških prikazih.

Tu naletimo na kriterij **obsega** in **preglednosti**. Vsak rodoslovec si v začetku želi prikazati celoten rezultat svojih raziskav. Prej ali slej ugotovi, da je to praktično nemogoče, predvsem pa ni smiselno in za povrh še razmeroma drago. Če želimo, da bo rodovnik pregleden, me sme biti večji od A0 formata. Še bolje je, če je manjši. Namesto razporejanja nekaj sto oseb je celotno sorodstvo bolje razdeliti na sklope, ki ne štejejo več kot 50 do 100 oseb. Ob tem pa bomo presodili, koliko atributov posamezen osebo bomo vključevali v prikaz. Največkrat bo to ime in priimek ter letnica rojstva in smrti.

Pod **obliko** bi lahko razumeli tehniko upodobitve, cenenost ali razkošje, izvirnost, materiale in še kaj.

Način je lahko ročni ali strojni. Beseda strojni mi ni všeč. Vseeno verjamem, da se razumemo. **Ročni** so unikatno izpisani ali izrisani rodovniki, **strojni** pa različni tiski, zlasti računalniški. Vse bolj uporabljan način predstavitve je **spletni**. Ta ima še to prednost, da omogoča številne izbire, je torej 'gnetljiv'.

Pod **usmerjenostjo** je mišljeno, kako je prikazani rodovnik berljiv. Glavne možnosti so od spodaj navzgor, od zgoraj navzdol, z leve proti desni ali obratno.

Zaporedje naštevanja prednikov, potomcev in ostalih sorodnikov lahko poteka v različnih smereh. Za rodovnik prednikov bomo izhodiščno osebo in nadaljevali s starši in naprej na isti način. Nasprotno se večina družinskih rodovnikov začne s prvim znanim prednikom ali parom in nadaljuje do zadnjega potomca. Tako gre to v zapisanih rodovnikih, enako tudi v izrisanih. Izrisani imajo prednost v preglednosti. Ta preglednost pa se zmanjšuje z vsako dodano generacijo.

Pri grafičnih predstavitev ni pravil glede razvrščanja generacij. Prikazi so lahko urejeni od zgoraj navzdol in obratno, od leve proti desni in obratno, v loku in krogu ali na poljubne druge načine. Risarju je prepuščeno, da izbere najustreznejši način.

Vseeno pri večini rodovniških predstavitev lahko opazimo nekatere značilne tipe. Te tipe bi lahko z večjo ali manjšo podobnostjo nekaterim črkam imenovali: 'I', 'V', 'A' in morda še 'W', 'M' in 'X'.

'I' rodovniki naj bi bili tisti, ki zasledujejo samo linijo po spolu prednika/potomca, največkrat moškega.

'V' rodovnik bi bil po tej razvrstitvi rodovnik prednikov po moških in ženskih prednikih.

'A' rodovnik naj bi prikazoval rodovnik (vseh) potomcev izhodiščne osebe/para.

Glede na smer prikaza bi sicer lahko zadevo obrnili in bi 'V' rodovnik prikazoval potomce in 'A' prednike. Z enako logiko bi lahko zagovarjali tudi '<' ali '>' tip rodovnika.

'W' in 'M' tip rodovnika bi bil tisti, kjer bi spodaj ali zgoraj izbirali dve (ali več izhodiščnih oseb). 'X' rodovnik pa bi lahko bil kombiniran prikaz prednikov in potomcev izhodiščne osebe. Ta tip rodovnika se imenuje tudi peščena ura (angleško hourglass). 'I' rodovnik bi lahko bil tudi rodovnik, ki bi prikazoval samo tiste osebe, ki povezujejo nekega prednika s potomcem in se pri tem po potrebi sledi moškim ali ženskam prednikom. Ta prikaz se je uporabljal za predstavljanje sorodstva z osebo posebnega pomena. Tak primer so rodovniki, s katerimi so posamezniki uveljavljali določene pravice, do katere so upravičeni le sorodniki, npr. štipendije.

Rodovnike bi lahko razvrščali še po drugih kriterijih. Za naš namen to ni potrebno. Večina današnjih rodoslovnih raziskav je posledica preproste želje po ugotavljanju prednikov in sorodnikov. Rodoslovce žene radovednost. Redkeje je dandanes to početje še povezano zaradi dokazovanja pravic, nekoliko večkrat pa se zanimanje za prednike in sorodnike prebudi zaradi ugotavljanja in sledenja dednih lastnosti, zlasti dednih bolezni. Rodoslovne raziskave in rezultati teh raziskav pa se zaradi motiva med seboj bistveno ne razlikujejo.

Rodoslovne raziskave se nikoli ne končajo. Vsak prednik je imel še dva prednika. Za povrh je lahko imel brate in sestre, ti pa spet može ali žene in potomce. Lahko rečemo, da se možnost rodoslovnih raziskav več ali manj konča v obdobju, za katerega ni več primarnih rodoslovnih virov. To so matične knjige. Te imamo za večino župnij tja do sedemnajstega stoletja, le redko do šestnajstega. Zavedati pa se moramo, da je raziskovanje vsake naslednje generacije vse bolj zahtevno. Zahtevno v strokovnem smislu, predvsem pa časovno in cenovno. Če je raziskovanje in dokumentiranje prvih dveh generacij opravljeno v času, ki ga skoraj lahko merimo v minutah, je nadaljevanje vse bolj zamudno in zapleteno. Vztrajneži se morda dokopljejo do navideznega konca, ki ga predstavlja nedosegljivost matičnih knjig. Matične knjige sicer niso edini vir rodoslovnih podatkov, so pa najbolj zanesljive in navadno laže obvladljive od drugih virov.

Tisti, ki so se pri svojih raziskavah dokopali do konca matičnih knjig po vseh prednikih, so za to porabili vsaj nekaj

mesecev in samo med direktnimi predniki evidentirali 300, 400 ali celo več oseb. Rodoslovci navadno ne raziskujejo samo direktnih prednikov, temveč tudi vse potomce teh prednikov. Z njimi naraste število evidentiranih oseb na nekaj tisoč.

Primeri

Začeli bomo s predstavitvijo nekaterih možnosti, kakršne nam za predstavljanje ponuja rodoslovni program **Brother's Keeper** (v nadaljevanju BK), ki je v Sloveniji najbolj razširjen.

Predniki

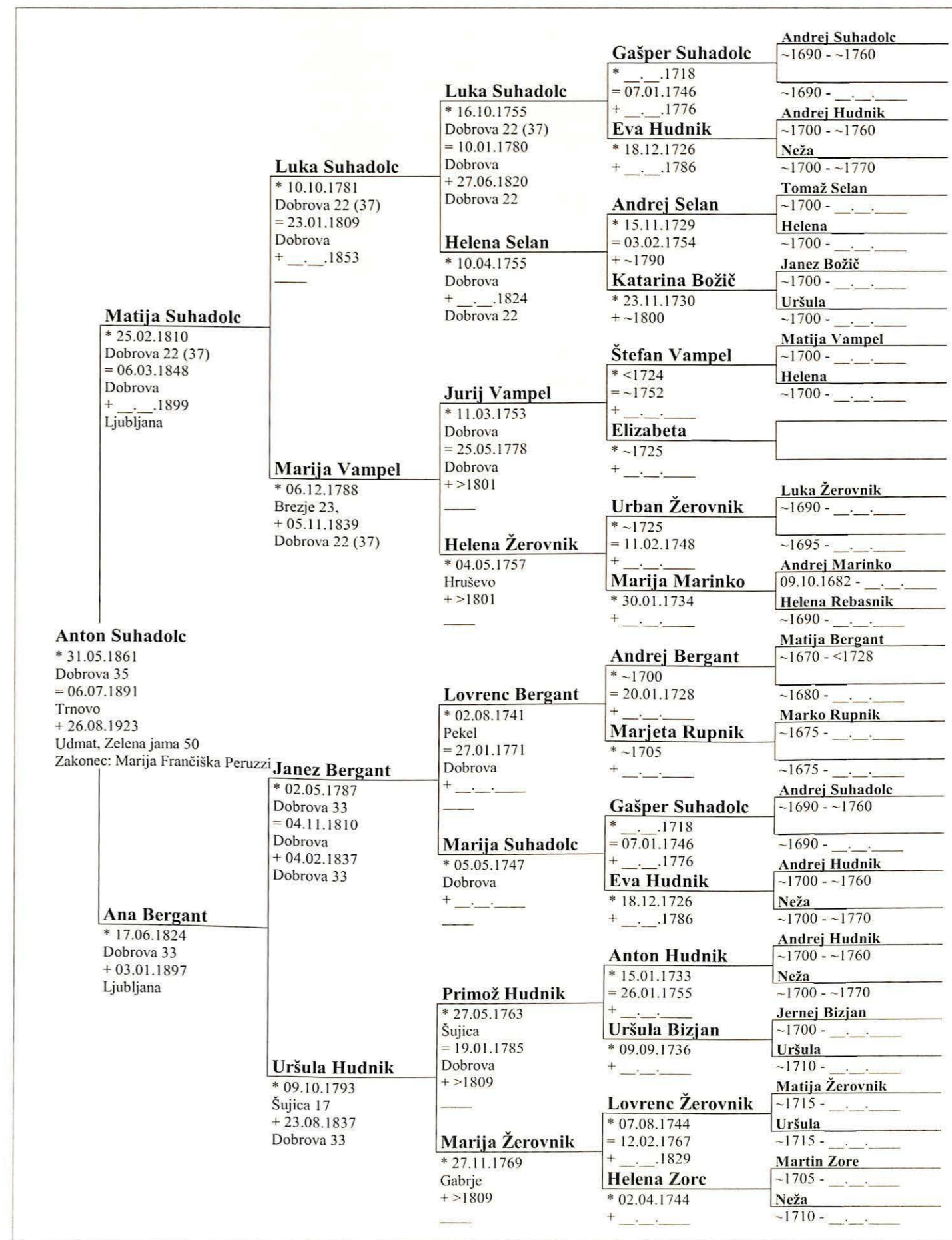
Rodovnik prednikov je prikaz vseh znanih prednikov izhodiščne osebe. Oglejmo si najprej največkrat uporabljajnega. To je rodovnik za dve tri ali več generacij prednikov z osnovnimi atributi. Na primer (glej stran 7):

To je primer najbolj tipičnega rodovnika. Razlaga najbrž ni potrebna. Prikazan je rodovnik prednikov. Ime izhodiščne osebe je Anton, priimek Suhadolc. Vidimo tudi način zapisa. Najprej vedno ime in nato priimek. Za ženske ime in dekliniški priimek. Sledijo ostali osnovni atributi. Namesto opisa dogodka so uporabljeni znaki. Za rojstvo se navadno uporablja zvezdica *, za poroko enačaj = in za smrt križec +. To so poenostavljeni znaki, ki so zlahka dostopni na vsaki tipkovnici. Nekateri namesto enačaja za poroko raje uporabljajo matematični znak za neskončno - ležečo osmico ∞.

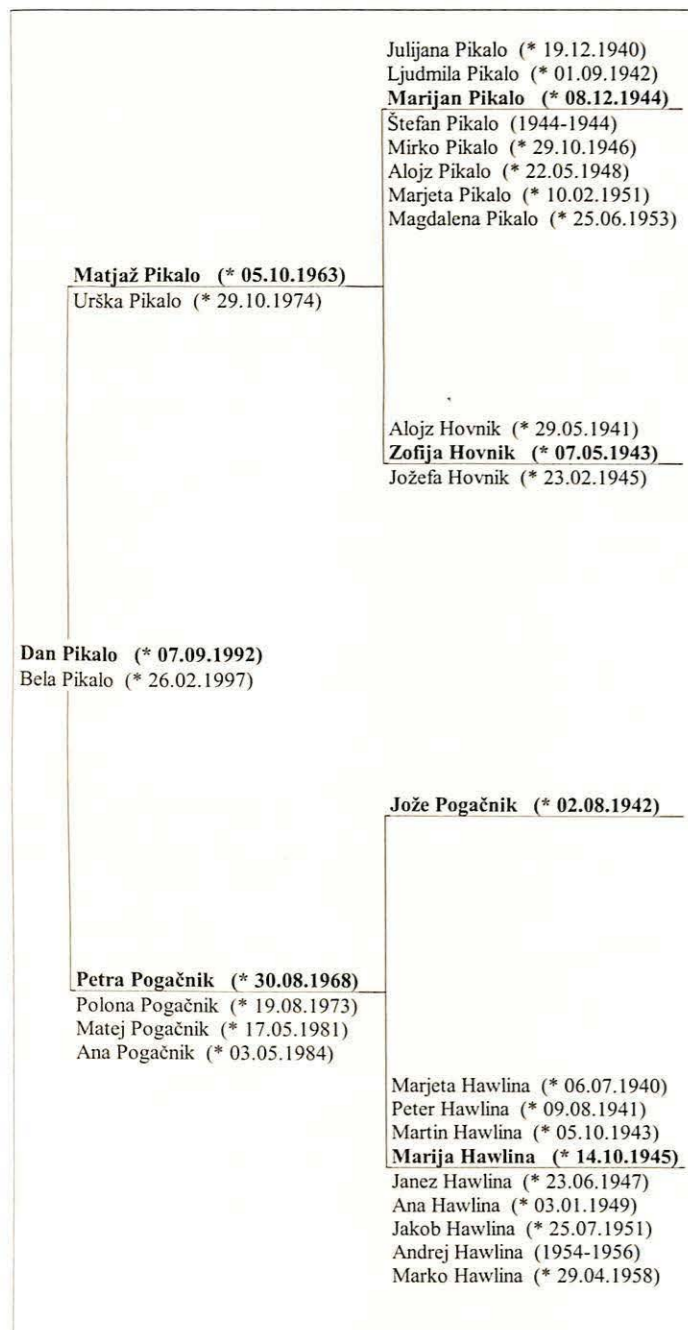
Poleg teh znakov so uporabljeni še tilde ~ in znaka za več (po) > in manj (pred) <. Ti znaki se uporabljajo pri neznanih letnicah rojstva, poroke ali smrti. Namesto tilde ~ nekateri uporabljajo kratice ok. ali ABT (od angleško about) in pr. Ali BEF (od angleško before) ter po ali AFT (od angleško after). Časovna opredelitev z ocenjeno letnico rojstva je zelo koristna, saj je orientacijska letnica neprimerno vrednejša od praznega atributa ali enega ali več vprašajev ??????. Tudi manjkajoča osebna imena, priimke in imena krajev je priporočljivo nakazati s podčrtaji _____. Taki podčrtaji bralca nevsiljivo vabijo, da manjkajoče podatke dopolni. Enako velja za neznane ali nepopolne datume. Vpis + _____.1853 pri Luki Suhadolcu tako 'čaka' na vpis dneva in meseca in ____ na vpis kraja smrti. Podčrtaji pri vpisu Elizabeta ____ 'vabijo' na vpis njenega dekliniškega priimka.

Tak rodovnik lahko izdelujemo za več ali manj generacij. Za več kot pet generacij na A4 formatu papirja skorajda ni več prostora. Če bi želeli rodovnik prednikov v več generacijah predstaviti na podoben način, bi v nadaljevanju za izhodiščno osebo izbrali tisto osebo, za katero razpolagamo s podatki o naslednjih generacijah.

Rodovnik prednikov lahko dopolnimo še z vpisom sorojencev izhodiščne osebe in njegovih/njenih prednikov.

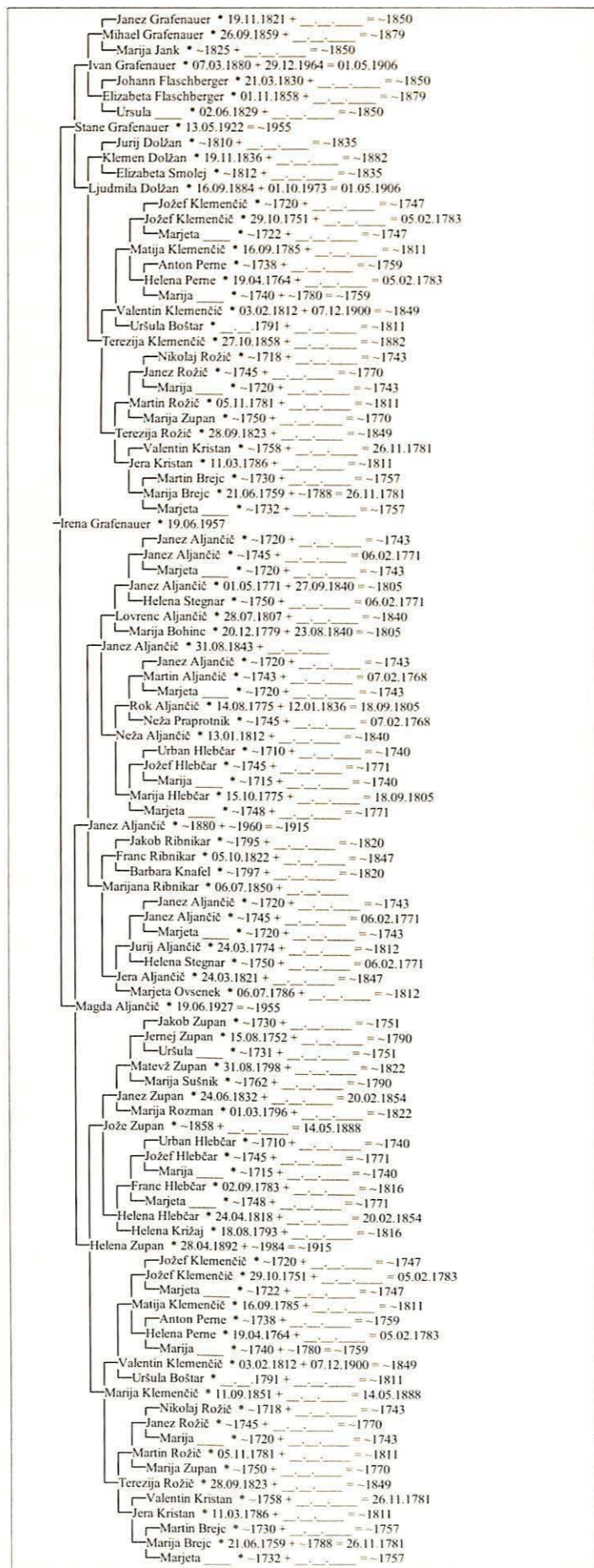
Poglejmo primer:

Brez razlage bo bralec razumel, da ima izhodiščna oseba Matjaž Pikalo mlajšo sestro Urško. Njegova mama Zofija Hovnik pa starejšega brata Alojza in mlajšo sestro Jožefo in podobno pri ostalih prednikih. Taki rodovniški prikazi so dobra spodbuda za dodajanje manjkajočega.

Če se pri prikazu odpovemo posameznim atributom, bomo lahko tudi na A4 formatu papirja prikazali več ali celo vse generacije.

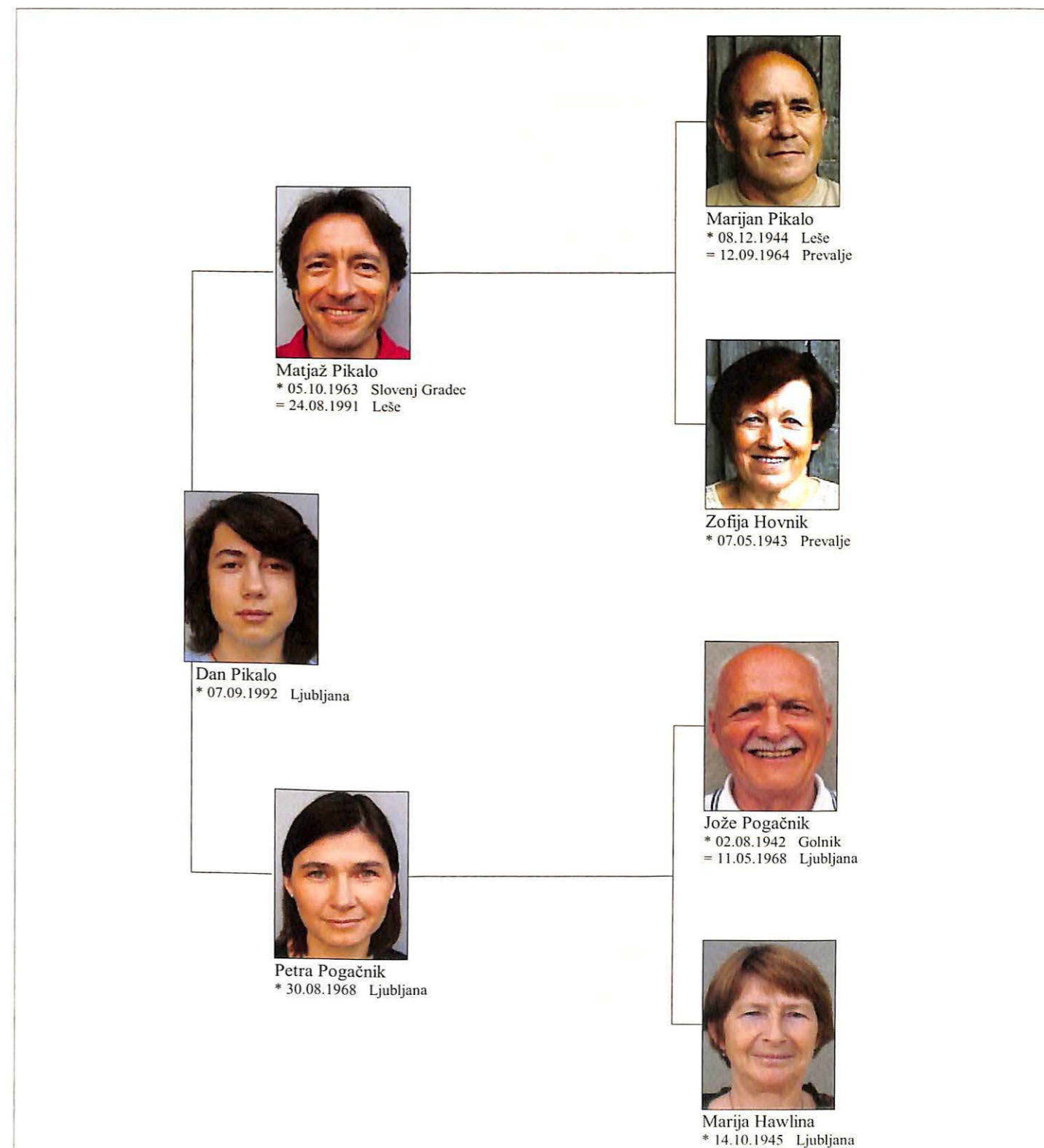
Oglejmo si še tak primer:

Tudi tu ni potrebna razlaga. Zamaknjeni vpisi lepo nakazujejo generacije prednikov, povezovalne črte pa zvezo med otrokom in starši. Na tem prikazu bo najbrž vsakdo opazil pogostost ocenjenih datumov rojstva in poroke. Toliko bolj osamljeni so datumi smrti. To je dokaj splošen pojav. Podatke o datumu in ostale podatke o smrti rodoslovci iščemo nazadnje. Razlog je predvsem ta, da je iskanje zapisa o

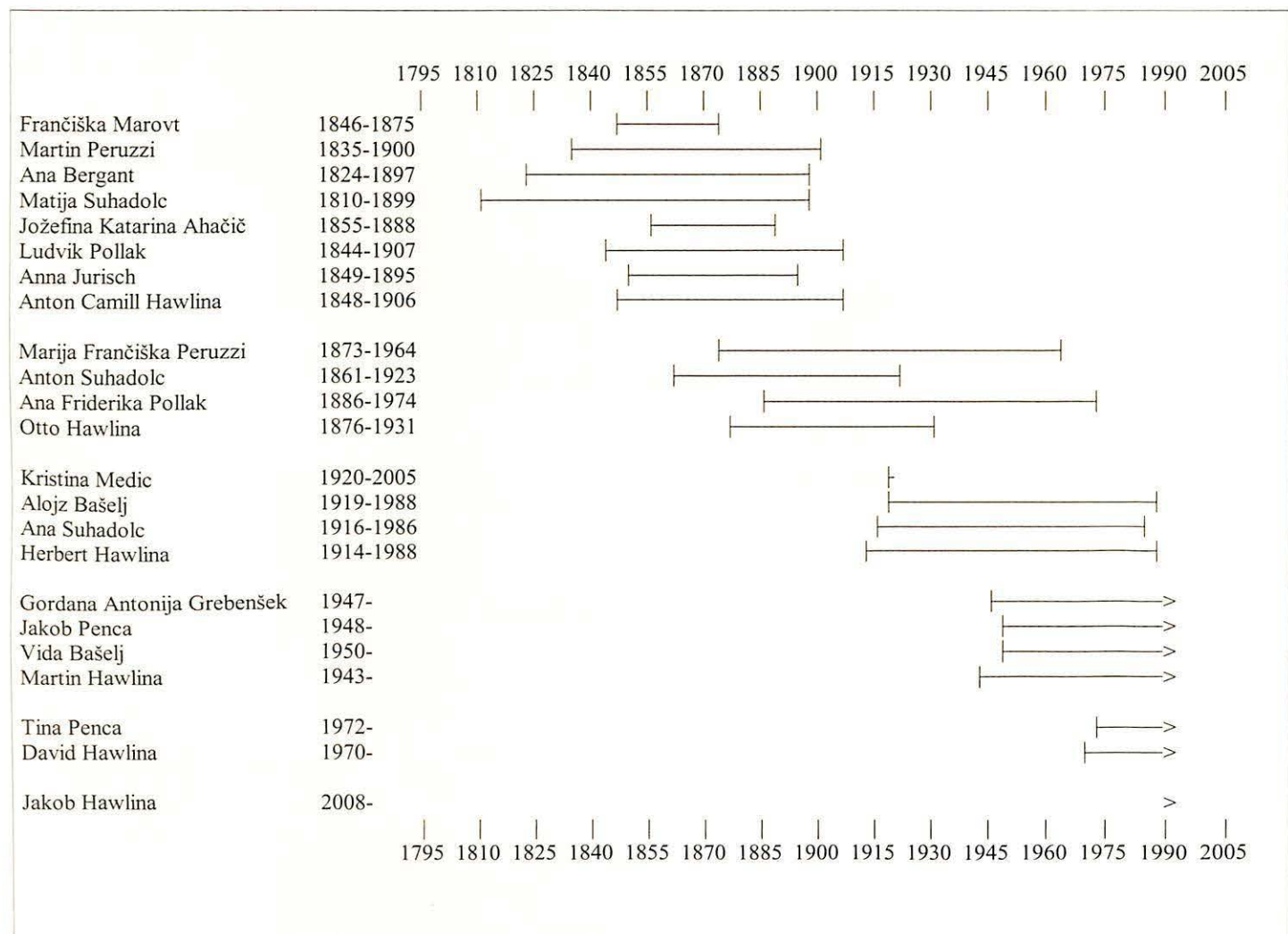
smrti navadno bolj zamudno od iskanja zapisov rojstva in poroke. Pa še informacijsko je zapis smrti v matičnih knjigah navadno dokaj skromen.

Prijubljeni so tudi rodovniki opremljeni s portreti. Pri takih so še bolj zaznavne praznine, kadar za posamezne protagoniste (še) nimamo portretov.

Posamezna oseba je v prikazih pogosto prikazana v okvirčku. Taki prikazi so prostorsko zahtevnejši. Tudi program BK vsebuje funkcijo prikaza prednikov v okvirčkih in celo pahljačast prikaz. Za ta dva bodo primeri podani v

nadaljevanju. Prikaze prednikov s programom BK zaključimo s prikazom, kjer so predniki ponazorjeni še časovno. Za vsakega prednika je podana tudi črta, ki ga umešča v časovno razporednico. Prikaz je omejen na 6 generacij.

To je nekaj najbolj uporabljenih prikazov prednikov. V to kategorijo smemo uvrstiti tudi opisne rodovnike prednikov. To so vsi tisti, ki rodovnika ne predstavljajo tako grafično oblikovanega, da vezno besedilo ni potrebo. Tako vezno besedilo je lahko kratko v slogu: Lojze Peterle se je rodil 5. julija 1948 v Čužnji vasi pri Trebelnem kot prvi izmed štirih otrok očetu Lojzetu Peterletu in mami Ivanki,

rojeni Debevec. To je primer kratkega opisnega rodovnika. Če bi na enak način opisovali še njegove starše, bi kmalu ugotovili, da je nekaj besed v opisu odveč. Zato se tudi pri opisnih rodovnikih opušča vse ponavljajoče opisne dele. Tako prirejen opisni rodovnik bi lahko bil za tri generacije prednikov naslednji:

Alojz Peterle * 05.06.1948, Čužnja vas 25, = 26.04.1980, v _____, Branka Berkopec, * 02.10.1956, Ljubljana.

Starši

Alojz Peterle * 09.07.1915, Cikava 13, = 03.02.1948, v Trebelno, Ivana Debevec, * 27.12.1920, Čužnja vas 3. Alojz + 23.07.1999, Most pri Mokronogu.

Stari starši

Jožef Peterle * 16.04.1877, Cikava 13, = 13.07.1903, v Trebelno, Marija Starič, * 04.01.1877, Mirna vas 7, + _____, Cikava 9. Jožef + _____, Cikava 9.

Anton Debevc * 01.10.1854, Čužnja vas 5, = 04.02.1918, v Trebelno, Ivana Kocjan, * 14.03.1886, Čužnja vas 37, + 28.05.1926, _____. Anton + 27.04.1929, Čužnja vas

Pra-stari starši

Jožef Peterle * _____.1839, Puklek 14, = 30.01.1871, v Trebelno, Terezija Turk, * _____.1842, Cikava 13, + _____, Cikava 13. Jožef + _____, Cikava 13.

Anton Starič * ~ 1845, _____, = ~ 1870, v _____, Ana Blažič, * ~ 1845, _____, + _____, Mirna vas 7. Anton + _____, Mirna vas 7.

Anton Debevc * 05.05.1830, Čužnja vas 5, = 04.02.1850, v Trebelno, Helena Žgajnar, * 10.12.1827, Drečji vrh 6, + _____, Čužnja vas 5. Anton + 13.03.1878, Čužnja vas 5.

Janez Kocjan * ~ 1855, _____, = ~ 1880, v _____, Jera Ilijaš, * ~ 1855, _____, + _____, Čužnja vas 37. Janez + _____, Čužnja vas 37.

Še nekoliko krajše poročilo:

- 1, Alojz Peterle, * 29.06.1948, Čužnja vas 25, = 26.04.1980, _____, ,
- 2, Alojz Peterle, * 09.07.1915, Cikava 13, = 03.02.1948, Trebelno, + 23.07.1999, Most pri Mokronogu
- 3, Ivana Debevec, * 27.12.1920, Čužnja vas 3, = 03.02.1948, Trebelno, ,
- 4, Jožef Peterle, * 16.04.1877, Cikava 13, = 13.07.1903, Trebelno, + _____, Cikava 9
- 5, Marija Starič, * 04.01.1877, Mirna vas 7, = 13.07.1903, Trebelno, + _____, Cikava 9
- 6, Anton Debevc, * 01.10.1854, Čužnja vas 5, = 21.02.1881, Trebelno, + 27.04.1929, Čužnja vas 5
- 7, Ivana Kocjan, * 14.03.1886, Čužnja vas 37, = 04.02.1918, Trebelno, + 28.05.1926, _____
- 8, Jožef Peterle, * _____.1839, Puklek 14, = 30.01.1871, Trebelno, + _____, Cikava 13
- 9, Terezija Turk, * _____.1842, Cikava 13, = 30.01.1871, Trebelno, + _____, Cikava 13
- 10, Anton Starič, * ~ 1845, _____, = ~ 1870, _____, + _____, Mirna vas 7
- 11, Ana Blažič, * ~ 1845, _____, = ~ 1870, _____, + _____, Mirna vas 7
- 12, Anton Debevc, * 05.05.1830, Čužnja vas 5, = 04.02.1850, Trebelno, + 13.03.1878, Čužnja vas 5
- 13, Helena Žgajnar, * 10.12.1827, Drečji vrh 6, = 04.02.1850, Trebelno, + _____, Čužnja vas 5
- 14, Janez Kocjan, * ~ 1855, _____, = ~ 1880, _____, _____, Čužnja vas 37
- 15, Jera Ilijaš, * ~ 1855, _____, = ~ 1880, _____, _____, Čužnja vas 37

Vidimo, da so vrstice oštevilčene. Videti so kot zaporedne številke. Saj tudi so. Še bolj pa so rodoslovno pomembne. Zanje se uporablja mednarodna tujka ahnentafel številke. Beseda je sestavljena in nemških besed der Ahne (prednik) in die Tafel (tabela, tablica). Uporabljajo se torej za oštevilčenje prednikov. Izhodiščna oseba dobi številko 1,

oče 2 in mati 3. Očetov oče 4 in mati 5, materin oče 6 in mati 7. In tako naprej. Oče vsake osebe ima številko, ki je dvakrat večja od številke te osebe, mati pa za eno večja od očetove. Vidimo, da dobivajo moški predniki vedno parne številke, ženski pa neparne.

Ena od standardiziranih predstavitev prednikov je še Tiny Tafel. Gre spet za uveljavljen izraz v rodoslovju. Sestavljen je iz angleške besede tiny (majhen) in nemške die Tafel (tabela). Tudi tako tabelo izdelala računalniški program iz rodoslovne datoteke.

Primer:

N Peter Hawlina
A Lipica 7
A 4220 Škofja Loka
A Slovenija
T 04 5154261
D /IBM/
F Brother's Keeper Windows 5.2
Z 152 Brother's Keeper MP
A000 1656:2005 AHAČIČ\Tržič/_____
A654 1730:1826 ARNOLD_____/Český Dub
B132 1775:1890 BAVDEK_____/Spodnja Slivnica 16
B625 1670:1862 BERGANT_____/Dobrova 10
B250 1700:1736 BIZJAN_____/Šujica
B435 1810:1841 BOLDIN_____/Gradišče 2
B000 1700:1755 BOŽIČ_____/Gline Jame
B410 1725:1725 BULÍŘOVÁ_____/_____
C000 1710:1778 CEHE\Loukov, Semily/Tanvald, Jablonec/Nisou
C652 1725:1725 CZERMAK\Votice 139/Votice 139
D525 1890:1890 DAMJANIA_____/_____
D142 1846:1998 DEBELAK\Mala Slevica 14/Ljubljana
D142 1815:1998 DEBELJAK\Mala Slevica/Ljubljana
D000 1626:1764 DEU_____/Tržič
D520 1715:1772 DIMNIK_____/Spodnji Kašel
D161 1799:1799 DOBRAVC_____/_____
D615 1795:1795 DROBNIČ_____/_____
D320 1740:1765 DĚDEK_____/Borek 2, Turnov, Česka Lipa
D321 1765:1765 DĚDKOVÁ\Borek 2, Turnov, Česka Lipa
D500 1805:1805 DUMM_____/_____
E524 1730:1759 ENGEL\Český Dub/Český Dub
E615 1800:1829 ERBEŽNIK_____/Ponova vas 10
E640 1620:1716 ERLAH_____/_____
F150 1725:1782 FABIAN_____/Koberov 9
F151 1752:1752 FABIÁNOVÁ\Koberov 9/Koberov 9
F250 1755:1755 FAJON_____/_____
F635 1758:1758 FORTUNA_____/_____
G200 1900:1957 GAJIA_____/Banja Luka
G612 1795:2006 GARBAS_____/_____
G623 1690:1715 GIRZITZ_____/Tanvald, Jablonec/Nisou
G415 1740:1930 GLOBOČNIK_____/_____
G600 1800:1999 GORŠIČ_____/Celje
G615 1810:1810 GREBENC_____/_____
G650 1760:1789 GROM_____/Log 11
G650 1735:1873 GRUM_____/Studenc 13
G430 1835:1865 GULT\Trst/Centa 3
G635 1743:1820 GARTNER\Tanvald, Jablonec/Rýžovišti, Harrachov
H450 1695:2009 HAWLINA_____/Ljubljana
H450 1725:1755 HELM\Votice 27/Votice 27
H160 1785:1857 HOČEVAR_____/Pijava Gorica 22
H616 1725:1809 HRIBAR_____/Slape 17

H352 1700:1878 HUDNIK\Šujica/Šujica 17
J500 1750:1750 JANEŽIČ_____/_____
J165 1800:1800 JAVORNIK_____/_____
J620 1740:1929 JURISCH\Kalava v Dolni Lužici/_____
K452 1675:1871 KALIŠNIK\Tržič/Tržič 16
K453 1690:1728 KLANDER_____/Tržič
K456 1795:1795 KLANČAR_____/_____
K620 1710:1743 KOROŠEC_____/_____
K342 1810:1843 KOTLUŠČEK_____/Velika Slevica 24
K612 1700:1761 KRAŠEVEC_____/Ripa
K656 1782:1782 KRIŽNAR_____/_____
K260 1830:1955 KUSCHER_____/Ljubljana
K600 1893:1955 KUŠAR\Ljubljana/Ljubljana
K520 1700:1700 KONIG_____/_____
L165 1660:1687 LAVRIN_____/Sap
L500 1810:1858 LENIČ_____/Centa 3
L123 1815:1815 LEVSTIK_____/_____
L260 1800:1880 LOGAR_____/Velika Slevica 24
M240 1740:1740 MACHEL\Český Dub/Český Dub
M500 1767:1767 MAHNE_____/_____
M230 1790:1790 MAJDIČ_____/_____
M420 1620:1987 MALEJ_____/_____
M400 1666:1823 MALLY\Tržič/Tržič 127
M650 1745:1963 MARENČIČ_____/_____
M652 1610:1782 MARINKO\Razori, Dobrova/Krakovo
M652 1810:1810 MARINŠEK_____/_____
M643 1755:1846 MAROLT_____/Ljubljana 20
M613 1846:1846 MAROVT\Ljubljana 20/Ljubljana 20
M232 1890:1926 MASTIKOSA_____/_____
M120 1700:1865 MAVC_____/Tržič 142
M260 1760:1795 MAZUR_____/Neustupova
M240 1610:1610 MAZOLL\Kropa/Kropa
M200 1710:1731 MEIZ_____/Tržič
M220 1655:1815 MESEC\Koreno/Vrhnika 124
N630 1805:1805 NARED_____/_____
N265 1725:1867 NIGRIN_____/Ljubljana
N220 1715:1753 NOSEK\Jesenný, Semily/Bozkov, Semily
O150 1625:1656 OVEN_____/Razori
P110 1700:1728 PAPOV_____/Tržič
P620 1650:1870 PEHARC_____/Tržič
P620 1752:1985 PERUZZI_____/Ljubljana
P362 1730:1871 PETERCA_____/Kapuc. predmestje 86
P364 1795:1795 PETERLIN_____/_____
P200 1775:1775 PEČEK_____/_____
P415 1778:1778 PLEVNIK_____/_____
P420 1643:1819 POLC\Tržič/Tržič
P420 1603:2004 POLLAK\Tržič/Halifax, Canada
P623 1760:1789 PRIJATELJ_____/Karlovica, Velike Lašče
P650 1680:1704 PRIMOŽIČ_____/Tržič
P536 1758:1789 PUNTAR\Vrhnika 117
P626 1775:1942 PURKART_____/_____
P623 1865:1942 PURKAT\Centa 1/_____
R125 1665:1690 REBASNIK_____/Razori
R260 1681:1681 REKAR\Tržič/Tržič
R255 1720:1760 RESMAN_____/_____
R162 1710:1735 RIBARZ_____/Letařovice, Český Dub

R240 1764:1764 RIEGEL\Český Dub, Dolni předmisti 8
R240 1735:1764 RIGL\Český Dub/Český Dub, Dolni předmisti 8
R255 1725:1878 ROZMAN\Črni vrh/Marost 44
R152 1675:1705 RUPNIK_____/_____
R200 1781:2004 RUS_____/Ljubljana
R110 1735:1735 RYBÁŘOVÁ\Letařovice, Český Dub
S411 1730:1730 SALABOVA_____/_____
S460 1682:1682 SCHILLER\Stražišče/Stražišče
S460 1655:1682 SCHOLLER_____/Stražišče
S450 1700:1775 SELAN_____/Dobrova 17
S420 1755:1791 SLUCKA\Český Dub/Český Dub
S421 1791:1791 SLUCKOVÁ\Český Dub/Český Dub
S420 1720:1791 SLUKÁ\Rostin/Český Dub
S542 1730:1760 SMOLEJ_____/_____
S362 1805:1805 STARC_____/_____
S364 1800:1800 STERLE_____/_____
S316 1800:1800 STOPAR_____/_____
S363 1835:1835 STRITAR_____/_____
S342 1690:2008 SUHADOLC_____/Ljubljana
S130 1830:1830 SWOBODA_____/_____
Š520 1800:1800 ŠEMIC_____/_____
Š200 1715:1715 ŠIŠKA_____/_____
Š234 1725:1725 ŠKODLER_____/_____
Š240 1765:1916 ŠKUL_____/Ljubljana
Š242 1840:1916 ŠKULJ\Grič 7, Lašče/Ljubljana
Š520 1810:1810 ŠMUC_____/_____
Š314 1803:1803 ŠTEBLAJ\Zapotok 1/Zapotok 1
T620 1640:1992 THEUERSCHUH\Tržič/_____
T160 1634:1634 TIFFER\Kropa/Kropa
T520 1750:1779 TOMAS_____/Luckau / Lukow, Dolna Lužica
T500 1775:1775 TOMAŽIČ_____/_____
T510 1779:1779 TOMÁŠOVÁ\Luckau / Lukow, Dolna Lužica
T635 1735:1763 TRTNIK_____/Moste
T166 1605:1641 TYFFRER\Beljak/_____
U536 1700:1700 UNTERSINGER_____/_____
U252 1790:1790 USENIK_____/_____
V351 1680:1680 VADINOV_____/_____
V514 1700:1907 VAMPEL_____/Dobrova 60
V200 1680:1780 VUK_____/Tržič 147
W620 1765:1793 WAWRICH_____/Chloudov 2
W240 1760:1760 WESELY_____/_____
Z235 1760:1760 ZAKOTNIK_____/_____
Z262 1795:1868 ZAKRAJŠEK_____/Krvava peč 18
Z360 1720:1750 ZDEŠAR_____/Dobrova
Z361 1790:1821 ZDRAVJE_____/Krvava peč 7
Z000 1746:1778 ZEH\Tanvald, Jablonec/Nisou
Z000 1685:1778 ZEHE\Laukowitz/Tanvald, Jablonec/Nisou
Z520 1800:1905 ZGONC_____/Krvava peč
Z620 1744:1744 ZORC\Dvor, Polhov Gradec
Z600 1705:1750 ZORE_____/Gabrje
Z150 1754:1754 ZUPAN_____/_____
Ž615 1690:1778 ŽEROVNIK_____/_____
W 19.04.2009

V tabeli so vsi znani priimki prednikov izbrane osebe. Vsaka vrstica se začne s kodo, ki je sestavljena iz začetnice

priimka in treh števil. Te številke so po posebnem postopku 'izračunane' iz ostalih črk priimka. Tej kodi se reče soundex. Soundex koda je torej kodiran priimek. V postopku kodiranja se skuša izenačiti podobne priimke in s tem olajšati računalniško iskanje podobnih priimkov. Tej kodi v tabeli sledita dve številki. To sta prva in zadnja letnica omembe priimka. Za priimkom sta še dve navedbi kraja. Posamezno rodoslovni datoteki med predniki izbrane osebe pojavi prvič leta 1815 v Mali Slevici in zadnjič leta 1998 v Ljubljani. Opazili bomo tudi, da sta soundex kodi za priimek Debelak in Debeljak enaki. Očitno je tudi, da za večino prvih pojavov posameznega priimka nimamo vpisanega kraja. Tabela ima uvodoma informacije o objavitelju podatkov, torej tudi naslovniku za odzive takih, ki bi v tabeli našli namig o možnem prekrivanju rodoslovnih raziskav.

S tem nismo izčrpali vseh možnih priimkov prednikov. Predstavili smo najbolj uporabne in zato tudi najbolj uporabljane. Nekaj bo prikazanih še v nadaljevanju.

Potomci

Rodovnikom potomcev rečemo tudi družinski rodovniki. Izrazi kot so debla, drevesa, veje, korenine, ... niso natančno opredeljeni in se uporabljajo dokaj samovoljno. Pogosto se uporablja tudi tujka genealogija. Tudi ta pojem se uporablja nedosledno in naj bi včasih pomenil rodoslovje kot dejavnost, drugič pa rodovniški prikaz ali poročilo v poljubni obliki.

Tudi prikazi potomcev, podobno, kot smo videli pri prikazih prednikov, so vedno urejeni po nekem sistemu. Skušajo biti čim bolj pregledni. Preglednost je najbolj odvisna od števila prikazanih oseb. Spet se lahko odločamo, koliko atributov o posamezni osebi bomo uporabili. Lahko se zadovoljimo z imenom in priimkom ali pa temu osnovnemu atributu dodajamo še datume in kraje glavnih dogodkov: rojstva, poroke in smrti. Zlasti v sobnih računalniških prikazih se pogosto dodajajo tudi slike, redkeje komentarji.

Začnimo z najbolj značilnimi primeri:

Najprej standardni prikaz družine:

Tak družinski list (primer je prikazan na naslednji strani) lahko izdelujemo za vsako družino in po želji izbiramo še variante, ki jih omogoča program.

Med osmimi otroki v zgoraj prikazani družini sta imela potomce samo dva. Otroke je morda imela s Primožem Ambrožičem tudi prvorojena Jera, vendar tega še nismo ugotavljali. Če nas poleg družine Šimna in Mine Prešeren zanimajo tudi družini Franceta in Mine, lahko za vsako od teh dveh izdelamo podoben družinski list. In tako naprej za družine v naslednjih generacijah. V doslej dokumentiranem 'sorodstvu' s pesnikom Prešernom je med potomci Šimna in Mine v osmih generacijah skoraj 200 družin. Prikaz na 200 straneh se nam bo verjetno zdel preobsežen. V takem primeru nam pridejo prav drugače oblikovani pregledi. To so opisna poročila o potomcih.

Družinski list

Mož: Šimen Prešeren starost ob smrti: 74

Roj.:	23.10.1762	v:	Vrba
Umr/a:	22.09.1837	v:	Skaručna
pokop.:		v:	Vodice
ref:	Ribič	Poklic:	
Oče:	Jernej Prešeren		
Mati:	Mina Prešeren		

Žena: Mina Svetina starost ob smrti: 67

Poroka: 07.02.1797, Rodine

njegova starost:	34	njena starost:	22
Roj.:	05.05.1774	v:	Žirovnica 7
Umr/a:	25.04.1842	v:	Osoje na Koroškem
pokop.:		v:	
Oče:	Jakob Svetina		
Mati:	Jera Muhovec		

1 Jera Prešeren

F	Roj.:	03.11.1798	v:	Vrba
	Umr/a:	-----	v:	-----

2 Katarina Prešeren

F	Roj.:	04.08.1799	v:	Vrba	starost ob smrti: 74
	Umr/a:	02.09.1873	v:	-----	

3 France Prešeren

M	Roj.:	03.12.1800	v:	Vrba	starost ob smrti: 48
	Umr/a:	08.02.1849	v:	Kranj	

4 Joža Prešeren

M	Roj.:	25.03.1803	v:	Vrba	starost ob smrti: 15
	Umr/a:	30.04.1818	v:	Vrba	

5 Jurij Prešeren

M	Roj.:	29.03.1805	v:	Vrba	starost ob smrti: 63
	Umr/a:	07.10.1868	v:	-----	

6 Mina Prešeren

F	Roj.:	22.01.1808	v:	Vrba	starost ob smrti: 70
	Umr/a:	17.04.1878	v:	-----	

7 Urša Prešeren

F	Roj.:	24.09.1809	v:	Vrba	starost ob smrti: 68
	Umr/a:	11.07.1878	v:	-----	

8 Lenka Prešeren

F	Roj.:	26.04.1811	v:	Vrba	starost ob smrti: 80
	Umr/a:	05.08.1891	v:	Ljubljana	

Če si enega od teh treh tipov ogledamo na primeru prikaza dveh generacij družine Šimna in Mine, dobimo naslednje poročilo:

1. Šimen Prešeren * 23.10.1762, Vrba, (njegovi starši: Jernej Prešeren in Mina Prešeren) = 07.02.1797, v Rodine, Mina Svetina, * 05.05.1774, Žirovnica 7, (njeni starši: Jakob Svetina in Jera Muhovec) + 25.04.1842, Osoje na Koroškem. Šimen + 22.09.1837, Skaručna.

Otroci:

- i Jera Prešeren * 03.11.1798, Vrba, = ~ 1825, v _____, Primož Ambrožič, * _____.1799, Koroška, (njegovi starši: Jurij Ambrožič in Polona Finžgar) + _____, _____. Jera + _____, _____.
- ii Katarina Prešeren * 04.08.1799, Vrba, + 02.09.1873, _____.
- 2. iii France * 03.12.1800.
- iv Joža Prešeren * 25.03.1803, Vrba, + 30.04.1818, Vrba.
- v Jurij Prešeren * 29.03.1805, Vrba, + 07.10.1868, _____.
- 3. vi Mina * 22.01.1808.
- vii Urša Prešeren * 24.09.1809, Vrba, + 11.07.1878, _____.
- viii Lenka Prešeren * 26.04.1811, Vrba, + 05.08.1891, Ljubljana.

Druga generacija

2. France Prešeren * 03.12.1800, Vrba, in Ana Jelovšek, * 06.07.1823, _____, (njeni starši: _____ Jelovšek in _____) + 18.11.1875, _____. France + 08.02.1849, Kranj.

Otroci:

- i Terezija Jelovšek * 15.10.1839, _____, + 14.05.1840, _____.
- ii Ernestina Jelovšek * 18.12.1842, _____, + 03.12.1917, _____.
- iii Franc Jelovšek * 18.09.1845, _____, + 17.08.1855, _____.

3. Mina Prešeren * 22.01.1808, Vrba, = 28.05.1827, v Breznica, Jožef Vovk, * 04.01.1806, Črničev, (njegovi starši: _____ Vovk in _____) + 09.05.1881, _____. Mina + 17.04.1878, _____.

Otroci:

- i Janez Vovk * 21.08.1828, _____, + 20.02.1869, Ribnica.
- ii Jakob Vovk * 21.07.1830, _____, + 09.12.1845, _____.
- iii Jožef Vovk * _____.1834, _____, + _____.1834, _____.
- iv Mina Vovk * 23.01.1836, _____, = _____.1867, v Breznica, Ivan Reš, * 02.06.1830, _____. (njegovi starši: Janez Reš in Katarina _____) + _____.1904, _____. Mina + 03.02.1878, Mošnje.
- v Marijana Vovk * 12.06.1838, _____, = v Breznica, Jurij Grom, * ~ 1835, Smokuč, (njegovi starši: _____ Grom in _____) + _____, _____. Marijana + 21.05.1908, _____.
- vi Katarina Vovk * 04.11.1840, Vrba, = ~ 1870, v Breznica, Jurij Černe, * ~ 1835, Blejska Dobrava, (njegovi starši: Peter Černe in Mina Svetina) + _____, _____. Katarina + 15.03.1915, _____.
- vii Franc Vovk * 09.09.1842, Bled, = Neža Poznik, * _____.1845, Kropa, (njeni starši: Franc Poznik in Eleonora Fabijan) + _____, _____. Franc + _____, Niš.
- viii Jožef Vovk * 07.11.1844, _____, = 13.02.1882, v Breznica, Marija Mina Debeljak, * 05.07.1859, Srednja Dobrava 15, (njeni starši: Valentin Debelak in Helena Jalen) + 07.11.1917, Vrba. Jožef + 29.01.1904, Vrba.
- ix Polona Vovk * 02.06.1847, _____, = ~ 1873, v Zabreznica, Jožef Kajdiž, * 12.04.1832, _____. (njegovi starši: Anton Kajdiž in Mina Skomavec) + 17.06.1914, _____. Polona + _____.1900, _____.

Generacijsko poročilo potomcev

Ta oblika poročila je tako priljubljena, da je postala registriran standard. (Ta format poročila je najstarejše rodoslovno društvo v ZDA, The New England Historic Genealogy Society, registriralo že leta 1870. Po obliki in vsebini je podobno narativnim poročilom v nekaterih drugih programih, ki pa so večinoma (pre)gostobesedni. V programu The Master Genealogist je tako poročilo imenovano Journal. V programu BK se imenuje Registered Descendants Report ali na kratko Registered. Tega tudi nismo znali smiselno prevesti in je v izbiri prikazov potomcev vpisan enostavno kot Register. Morda bi bolje ustrezalo, če bi ga poimenovali Osnovno ali Standardno, morda celo Patentirano poročilo ali še kako drugače. V svoji verziji slovenskega prevoda sem ga imenoval Generacijsko. Tudi to poimenovanje ni najbolj ustrezno, saj sta oba druga tudi taka, da je mogoče slediti generacijam. Vsa tri so tudi generacijsko zamaknjeno oblikovana. Z zamikanjem generacij in s sistemom oštevilčenja je zagotovljena preglednost. Opisna poročila so tudi v vseh drugih rodoslovnih programih dokaj podobno oblikovana. Glede oštevilčenja so se uveljavili trije ali štirje najpogostejši tipi. Pri vsakem od možnih tipov poročila lahko uporabljamo svojemu okusu ali potrebi prirejene opcije. Zato tudi za program BK lahko rečemo, da ima tri tipe opisnih poročil

potomcev, pri vsakem pa nekaj dodatnih izbir. Dokaj podobno je pri drugih rodoslovnih programih. Na kratko si bomo ogledali vse tri glavne tipe, ki jih lahko izbiramo v programu BK. Težave so tudi pri poimenovanju ostalih dveh opisnih poročil. Prvo se v programu BK imenuje kar na kratko Descendants Report drugo pa Indented Book. Težave glede poimenovanja so v tem, da se pri vseh treh poročilih preglednost dosega z zamiki in oštevilčenjem. Zato bi vsem lahko rekli Descendant Report, saj vsa tri predstavljajo potomce ali Indented Book, saj so vsa tri zamaknjena. Ta poimenovanja si lahko vsakdo priredi po svojem okusu. Sam zase sem Descendants Report prevedel v Kratko, Register Book v Generacijsko in Indented Book v Zamaknjeno. Tudi s temi poimenovanji nisem zadovoljen. Bralce vabim k podajanju boljših prevodov.

Na prejšnjem primeru, družinskem listu, smo na eni strani (le če je število otrok zelo veliko, bi se to poročilo raztezalo na dve strani) dobili informacije o očetu in materi ter njunih osmih otrocih. Samo z imenom in priimkom sta vpisana tudi Šimnova in Minina starša, skupaj torej 14 oseb. Na generacijskem prikazu pa je bolj ali manj popolno dokumentiranih že okrog 50 oseb. Če prikaza ne bi omejili na dve generaciji, bi na 27 straneh dobili še potomce v ostalih

Kratko:

- 1 Šimen Prešeren * 23.10.1762 + 22.09.1837 = 07.02.1797 Mina Svetina * 05.05.1774 + 25.04.1842
- 2 Jera Prešeren * 03.11.1798 + _____ = ~ 1825 Primož Ambrožič * _____.1799 + _____
- 2 Katarina Prešeren * 04.08.1799 + 02.09.1873
- 2 France Prešeren * 03.12.1800 + 08.02.1849 Ana Jelovšek * 06.07.1823 + 18.11.1875
 - 3 Terezija Jelovšek * 15.10.1839 + 14.05.1840
 - 3 Ernestina Jelovšek * 18.12.1842 + 03.12.1917
 - 3 Franc Jelovšek * 18.09.1845 + 17.08.1855
- 2 Joža Prešeren * 25.03.1803 + 30.04.1818
- 2 Jurij Prešeren * 29.03.1805 + 07.10.1868
- 2 Mina Prešeren * 22.01.1808 + 17.04.1878 = 28.05.1827 Jožef Vovk * 04.01.1806 + 09.05.1881
 - 3 Janez Vovk * 21.08.1828 + 20.02.1869
 - 3 Jakob Vovk * 21.07.1830 + 09.12.1845
 - 3 Jožef Vovk * _____.1834 + _____.1834
 - 3 Mina Vovk * 23.01.1836 + 03.02.1878 = _____.1867 Ivan Reš * 02.06.1830 + _____.1904
 - 3 Marijana Vovk * 12.06.1838 + 21.05.1908 = Jurij Grom * ~ 1835 + _____
 - 3 Katarina Vovk * 04.11.1840 + 15.03.1915 = ~ 1870 Jurij Černe * ~ 1835 + _____
 - 3 Franc Vovk * 09.09.1842 + _____ = Neža Poznik * _____.1845 + _____
 - 3 Jožef Vovk * 07.11.1844 + 29.01.1904 = 13.02.1882 Marija Mina Debeljak * 05.07.1859 + 07.11.1917
 - 3 Polona Vovk * 02.06.1847 + _____.1900 = ~ 1873 Jožef Kajdiž * 12.04.1832 + 17.06.1914
- 2 Urša Prešeren * 24.09.1809 + 11.07.1878
- 2 Lenka Prešeren * 26.04.1811 + 05.08.1891

generacijah. V osmih generacijah bi jih bilo 580 in z njimi še 219 priženjenih oz. primoženih oseb, vseh torej okrog 800, če ne štejemo staršev priženjenih in primoženih oseb.

Zakaj je govora o številu oseb, družin, zakaj o sorodnikih, generacijah in zakaj o številu strani, na katerih dobimo rodoslovne prikaze? O tem bo posebej govora pri velikosti in preglednosti različnih rodovnikov. Pri rodoslovnih prikazih pričakujemo predvsem preglednost. Pri obeh doseđanjih prikazih s preglednostjo ne bi smeli imeti težav. Prav vsi računalniški prikazi so izdelani na pregleden način.

Pri družinskem listu je preglednost celo nekoliko gostobesedna in zato kmalu postane odvečna, če ne celo moteča. Bolj zgoščeni in zato nič manj razumljiva so ostala poročila. Poleg generacijskega si za iste družine oglejmo še kratkega in zamaknjene:

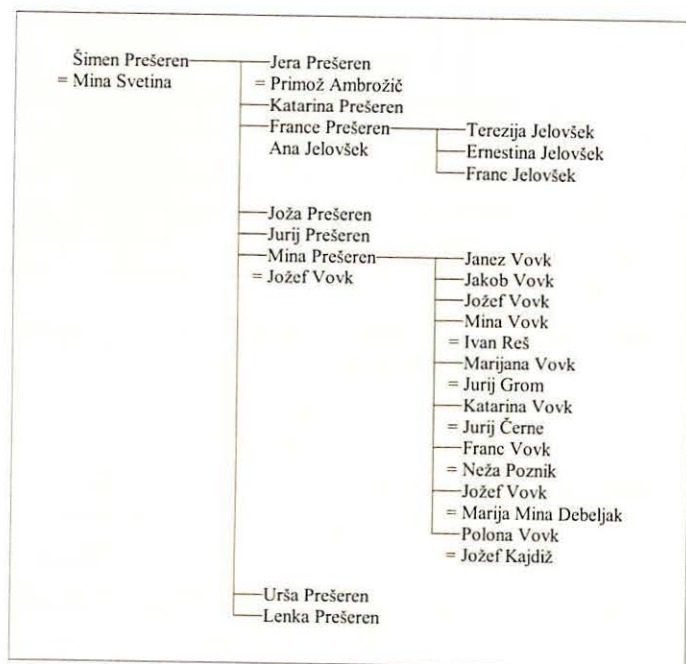
Zamaknjeno:

- Šimen Prešeren * 23.10.1762, Vrba, = 07.02.1797, Rodine, Mina Svetina, * 05.05.1774, Žirovnica 7, (njena starša: Jakob Svetina in Jera Muhovec) + 25.04.1842, Osoje na Koroškem. Šimen + 22.09.1837, Skaručna.
- I. Jera Prešeren * 03.11.1798, Vrba, = ~ 1825, _____, Primož Ambrožič, * _____.1799, Koroška, (njegov starša: Jurij Ambrožič in Polona Finžgar) + _____, _____. Jera + _____, _____.
 - II. Katarina Prešeren * 04.08.1799, Vrba, + 02.09.1873, _____.
 - III. France Prešeren * 03.12.1800, Vrba, in Ana Jelovšek, * 06.07.1823, _____, (njena starša: _____ Jelovšek in _____) + 18.11.1875, _____. France + 08.02.1849, Kranj.
 - A. Terezija Jelovšek * 15.10.1839, _____, + 14.05.1840, _____.
 - B. Ernestina Jelovšek * 18.12.1842, _____, + 03.12.1917, _____.
 - C. Franc Jelovšek * 18.09.1845, _____, + 17.08.1855, _____.
 - IV. Joža Prešeren * 25.03.1803, Vrba, + 30.04.1818, Vrba.
 - V. Jurij Prešeren * 29.03.1805, Vrba, + 07.10.1868, _____.
 - VI. Mina Prešeren * 22.01.1808, Vrba, = 28.05.1827, Breznica, Jožef Vovk, * 04.01.1806, Črnivec, (njegov starša: _____ Vovk in _____) + 09.05.1881, _____. Mina + 17.04.1878, _____.
 - A. Janez Vovk * 21.08.1828, _____, + 20.02.1869, Ribnica.
 - B. Jakob Vovk * 21.07.1830, _____, + 09.12.1845, _____.
 - C. Jožef Vovk * _____.1834, _____, + _____.1834, _____.
 - D. Mina Vovk * 23.01.1836, _____, = _____.1867, Breznica, Ivan Reš, * 02.06.1830, _____. (njegov starša: Janez Reš in Katarina _____) + _____.1904, _____. Mina + 03.02.1878, Mošnje.
 - E. Marijana Vovk * 12.06.1838, _____, = Breznica, Jurij Grom, * ~ 1835, Smokuč, (njegov starša: _____ Grom in _____) + _____, _____. Marijana + 21.05.1908, _____.
 - F. Katarina Vovk * 04.11.1840, Vrba, = ~ 1870, Breznica, Jurij Černe, * ~ 1835, Blejska Dobrava, (njegov starša: Peter Černe in Mina Svetina) + _____, _____. Katarina + 15.03.1915, _____.
 - G. Franc Vovk * 09.09.1842, Bled, = Neža Poznik, * _____.1845, Kropa, (njena starša: Franc Poznik in Eleonora Fabijan) + _____, _____. Franc + _____, Niš.
 - H. Jožef Vovk * 07.11.1844, _____, = 13.02.1882, Breznica, Marija Mina Debeljak, * 05.07.1859, Srednja Dobrava 15, (njena starša: Valentin Debelak in Helena Jalen) + 07.11.1917, Vrba. Jožef + 29.01.1904, Vrba.
 - I. Polona Vovk * 02.06.1847, _____, = ~ 1873, Zabreznica, Jožef Kajdiž, * 12.04.1832, _____, (njegov starša: Anton Kajdiž in Mina Skomavec) + 17.06.1914, _____. Polona + _____.1900, _____.
 - VII. Urša Prešeren * 24.09.1809, Vrba, + 11.07.1878, _____.
 - VIII. Lenka Prešeren * 26.04.1811, Vrba, + 05.08.1891, Ljubljana.

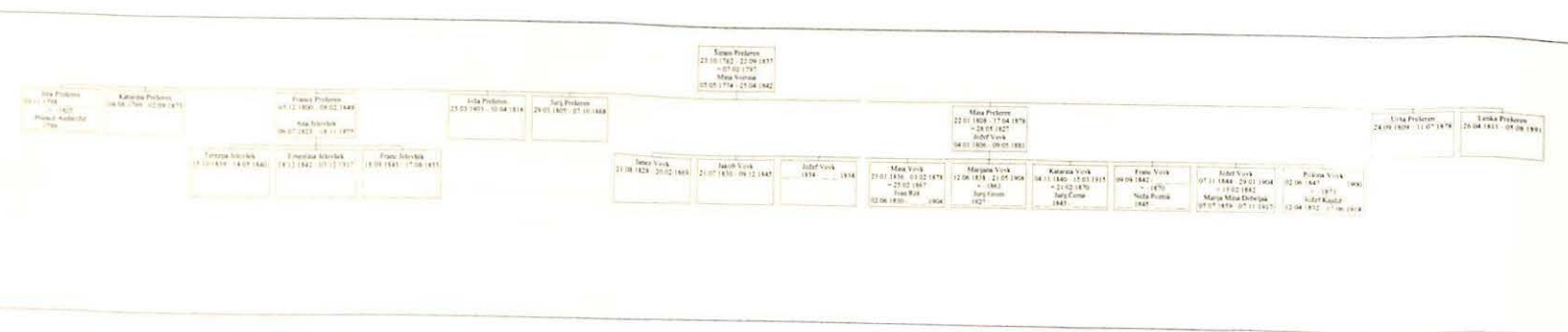
Vovk je bila rojena 4. 11. 1840 v Vrbi. Poročila se je okrog leta 1870 v Breznici z Jurijem Černetom. Ta je bil rojen okrog leta 1835 v Blejski Dobravi. Njegova starša sta bila Peter Černe in Mina Svetina. Umrli je ____ v _____. Katarina je umrla 15. 3. 1915 v _____.

Tu še enkrat opozarjamo na koristnost uporabe podčrtajev za neznane datume in imena oseb in krajev. Ravno tako koristno je oceniti leto rojstva in poroke, če tega podatka (še) nimamo in to označiti z znakom za približno ~.

Na primerih smo si ogledali družinski list in tri poročila o potomcih v poljubnem številu generacij. Pri generacijskem poročilu lahko poleg privzete možnosti prikaza vseh potomcev izberemo tudi samo moške ali samo ženske potomce.

Ta prikaz je znan pod imenom drevo potomcev. Spet bi lahko kdo ugovarjal, saj velike podobnosti z drevesom ni čutiti. Je pa tak zgoščen (pol)grafičen prikaz zelo pregleden in uporaben. Bolj upravičeno govorimo o grafičnem prikazu v naslednjem, značilnem prikazu z okenci:

Poleg poročil je s programom mogoče izdelati tudi prikaze, ki so navadno preglednejši od poročil. V programu BK imamo na izbiro dva grafična prikaza: drevo potomcev in prikaz z okviri.

Spodaj sta dva majhna vzorca grafičnih predstavitev. Prvemu uradno rečemo Drevo potomcev (originalno Tree Chart). Spet bi lahko kdo ugovarjal, saj velike podobnosti z drevesom ni čutiti. Je pa tak zgoščen (pol)grafičen prikaz zelo pregleden in uporaben. Pogovorno se je za ta prikaz prijel izraz grablje. Drugemu pa na kratko Okviri ali tudi Prikaz v okvirih (originalno Box Chart).

Kombinirani prikazi

Rezultate rodovniških raziskav želimo včasih prikazati v celoti. Ne ločenih prikazov prednikov in ločenih prikazov potomcev. Radi bi predstavili vse sorodstvo. Tako poskusi se navadno izkažejo za zapletene in nič kaj pregledne, saj bi morali na s pogledom obvladljivo površino, ta naj ne bi bila večja od A0 formata papirja, razporediti podatke za nekaj deset, raje za nekaj sto oseb. Prikazi z nekaj sto predstavljenih oseb so manj primerni od tistih, ki tako obsežne prikaze razdelijo na primerno manjše sklope. Zato bo tu omenjena samo še posebna možnost, ki jo pozna program BK, ne pa tudi konkurenčni programi. Tudi ta je prikaz z okenci. Avtor ga imenuje 4 Families Box Chart, v našem prevodu 4 družine v okvirih.

Gre za prikaz vseh potomcev štirih starih staršev izbrane osebe. Tudi taki prikazi v okvirih so prostorsko razsipni in neprimerni za objavo na malih formatih. Poleg tega, da dajejo pregleden prikaz širšega sorodstva, so se izkazali tudi kot zelo dobro vodilo pri raziskovalnem delu. Bolj kot pri drugih poročilih in prikazih je na tem prikazu opazen neraziskan del širšega sorodstva. Vsekakor ga je vredno preizkusiti.

Ostali prikazi s programom BK

S tem smo predstavili glavna poročila in prikaze prednikov in potomcev, kakršne lahko izdelujemo s programom BK.

Niso pa s tem izčrpane vse možnosti, s katerimi je mogoče s tem programom izkoriščati shranjene podatke. Glavni namen tega sestavka so sicer rodovniki - prikazi in poročila. Naj pa ne bo odveč, če se ob tem dotaknemo še drugih poročil in prikazov, ki so pri rodoslovnem delu ravno tako pomembni. Pomembni ali celo nepogrešljivi postanejo šele takrat, ko naš rodovnik vsebuje večje število oseb. Za rodovnike, ki vsebujejo nekaj ducatov oseb lahko rečemo, da so zlahka obvladljivi in zanje računalniška obdelava ni nepogrešljiva. Nepogrešljiva postane za tiste, ki vsebujejo nekaj sto in več oseb. Pri tem ni prisotna samo potreba po primernem predstavljanju rezultatov raziskovalnega dela. Množica podatkov v rodoslovnih evidenci ni tam samo zato, da bi te podatke predstavljali v večjih ali manjših rodovnikih. Glavni razlog za evidentiranje oseb je sicer res želja, da jih predstavimo v rodovnikih, so pa še drugi razlogi. Eden najpomembnejših je potreba po posredovanju zbranih podatkov drugim zainteresiranim oz. izmenjavanju svojih podatkov z drugimi. Za ta namen je najprej potrebna primerna razvidnost vseh evidentiranih podatkov. To je najpogostejše spisek oseb, ki je navadno abecedno razvrščen in ima poleg priimka in imena še nekaj več identifikacijskih atributov. Tak spisek je obvezna sestavina vsakega rodoslovnega programa.

Tudi programa BK, pri katerem lahko kar po vrsti omenimo možnosti, ki so ponujene v skupini Sezname. Tu je najprej ponujenih sedem poročil: abecedno poročilo, po zaporedju vpisa, po polju sklic, po izbranem kriteriju, po spominskih dnevih, spisek manjkajočih podatkov in seznam priimkov.

Vsak od teh spiskov prinaša marsikaj takega, česar brez računalnika ne bi imeli ali pa bi nam vzelo veliko časa. Z računalnikom nam je vse to dosegljivo s 'pritisком na gumb'.

Abecedni spisek po priimku in imenu je že omenjen. Lahko si mislimo, katere koristi nam prinašajo taki spiski, ki poleg osnovnih identifikacijskih atributov prikazujejo še poljubne ostale attribute. Program namreč ponuja izdelavo spiska po poljubnem atributu. Spisek lahko obdelujemo tudi kot tabelo. Standardno orodje v Windows okolju je Excell. Na ta način lahko potem razvrščamo tabelaričen pregled po poljubnem kriteriju. Vsak prikaz je lahko koristen. Najpogostejši je res po priimku in imenu. Dragoceni pa so lahko tudi po skoraj vsakem drugem kriteriju. Npr. po datumu ali kraju rojstva/poroke/smrti.

Taki spiski nam ne dajo samo pregled nad vsebino naše datoteke. Očitne postanejo posebnosti, skrajnosti, napake. Omogočene so statistične obdelave z grafičnimi prikazi. Posameznih primerov tu ne bom navajal. Priporočam eksperimentiranje.

Pregled po izbranem kriteriju nam omogoča, da iz celotne datoteke izbiramo tiste, ki ustrezajo določenemu iskanemu pojmu. Tega lahko poljubno izbiramo. Nas morda zanima, koliko in kdo od vpisanih je bil kovač? Kdo in koliko je bilo rojenih v Kopru? Kdo ima danes rojstni dan? Izbire zlepa ne bo konec. Iščemo lahko po določenem atributu ali v katerem koli zapisu o osebi. Če bi npr. želeli spisek tistih, katerih priimek je Kovač ali je kovač njihov poklic, hišno ime ali je beseda kovač vpisana v poljubnem polju zapisa. Povedati želim, da je iskanje in izbiranje omogočeno na več različnih načinov.

Možen je seznam rojstnih dni in obletnic poroke. Nič manj uporaben ni pregled po priimkih. Ta je lahko razvrščen po abecedi ali po pogostosti. Če želimo imeti podatek enotno in kolikor je mogoče popolno vpisane, nam bo koristil tudi spisek manjkajočih podatkov. Večino teh spiskov lahko izdelamo z dodatnimi izbirami in jih tako prirejamo konkretnim potrebam. Spiske lahko pred tiskanjem pregledamo ali jih zapišemo v datoteko, to pa potem dodatno razvrščamo in pregledujemo.

Spisek nepovezanih oseb nam odkrije možne napake. Rodovnik načelno ne vsebuje nepovezanih oseb. Rodoslovci so pogosto prepričani, da so vpisovali samo sorodnike, kjer je sorodstvo razvidno iz povezave z vsaj eno drugo osebo. BK odkrije samo nepovezane posameznike. Z nekaterimi drugimi programi je mogoče identificirati tudi nepovezane skupine. Rodoslovno 'sumljive' so namreč tudi skupinice s po dvema ali malim številom povezanih oseb.

Posebej je vreden omembe še po vsebini rubrike Sklic (Ref.) narejen spisek. Rubrika Sklic je namenjena podatku, s katero osebo dodatno kvalificiramo. Po tej rubriki je mogoče datoteko preiskovati na enak način kot je možno po imenu in priimku. Preiskovanje po vsebini rubrike Sklic je mogoče tako, da pred iskanim pojmom vtipkamo /. Izkazalo se je, da je praktično in uporabno, če v to rubriko vpisujemo hišno ime (domače ali tudi vulgo ime). Če bi npr. želeli izbrati vse tiste, pri katerih je v rubriki sklic vpisano hišno ime Mlinar, bomo izbor dobili z iskanjem /Mlinar.

Vseh možnih spiskov po raznih kriterijih zares ni mogoče zaobjeti. Med Sezname bomo v programu BK lahko na koncu izbirali še po Krajih in Krajih z dogodki. Zadnji v tej skupini je spisek po virih.

Vsi različni spiski so zelo uporabni tudi za odkrivanje napak, ki so se nam morda nehote prikadle pri vnašanju podatkov. Možne napake nam odkriva funkcija Preverjanje kakovosti. Ta funkcija med drugim omogoča, da otroke v družini uredimo po zaporedju rojstva. Funkcija Preverjanje smiselnosti pa opozarja na možne napake, kadar je vpisani dogodek izven vnaprej postavljenih meja. Če nas npr. program opozori na starost matere pod 14 let, bomo lahko primer dodatno preiskali in tako ugotovili ali je šlo za resničen primer.

Posebej zanimivi so lahko še statistični prikazi. Preštevanje in statistična obdelava po različnih kriterijih so bile včasih dolgotrajne in razmeroma zahtevne obdelave. Za podatke v svoji datoteki jih spet dobimo s 'pritisком na gumb'.

Večino omenjenih prikazov in poročil si lahko pred tiskanjem ogledamo in po potrebi dodatno priredimo. Obravnavali smo prikaze in poročila, kakšne lahko izdelamo s programom BK. Ločeno smo obravnavali rodovnike prednikov in potomcev, saj BK niti ne 'zmore' kombiniranih prikazov ali celo prikazov vseh oseb v zbirki. Izjema je prikaz potomcev štirih starih staršev. Ta prikaz smemo imenovati kombiniran prikaz prednikov in potomcev.

Za BK prikaze in poročila lahko rečemo še to, da več kot zadovoljuje vse rodoslovne potrebe. Oblikovno so čisti in pregledni, brez okraskov ali celo odvečnega kiča. Zahtevnejši uporabniki bodo morali uporabiti druge pripomočke. Teh je zares veliko in bom samo nekatere od njih omenil in pokazal na primerih. Za razliko od BK večina drugih programov ni prevedenih v slovenski jezik in vsi tudi ne podpirajo znakovnih posebnosti kot so naše črke s strešicami.

Skorajda vsak program uporablja svoj lasten način zapisa podatkov. Če bi uporabnik programa BK želel svoje podatke obdelovati z drugim programom, mora podatke iz formata BK z ustrezno rutino preoblikovati v vmesni format, da bi podatke v tem formatu lahko sprejel drug program. Ta vmesni format je znan pod imenom GEDCOM (GEnealogical Data Communication). Ta format ni namenjen pregledovanju ali kakšni drugi obdelavi. Vseeno pa bi bilo možno na tem vmesnem zapisu rodoslovnih podatkov izvesti določene serijske obdelave. Tako bi npr. lahko preoblikovali posebne črkovne znake, ki so bili zapisani v drugačnem operacijskem sistemu.

Poročila in prikazi z drugimi programi

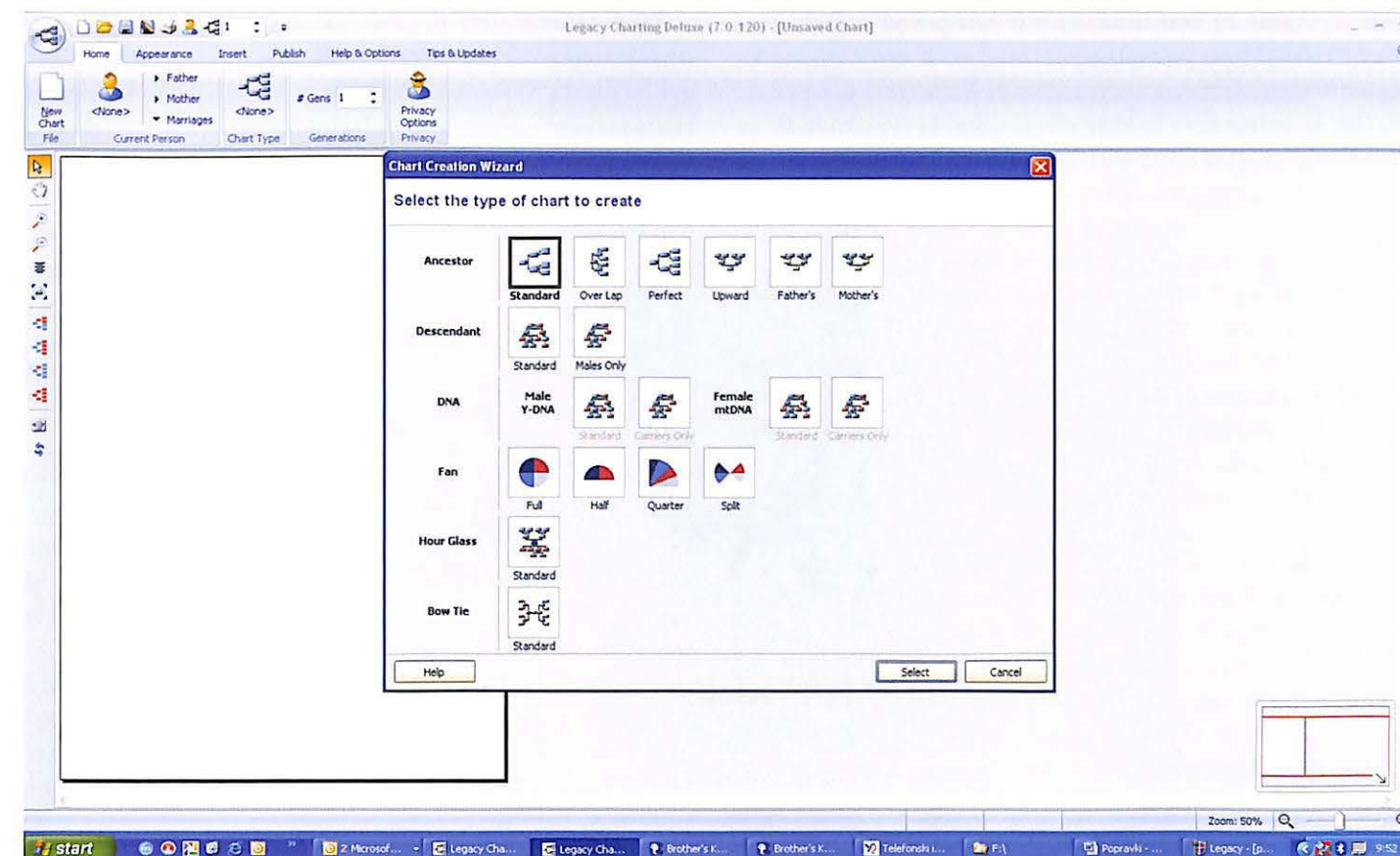
Teško bi našli vse rodoslovne programe. Poleg 'univerzalnih' rodoslovnih programov je mogoče uporabljati še množico programov za posebne namene. Vsa ta rodoslovna ponudba je dostopna na spletu. Objavljene so primerjalne ocene po katerih naj bi bil trenutno najbolje ocenjen program Legacy. Temu sledijo nekateri tudi v Sloveniji uporabljeni programi: Family Tree Maker, RootsMagic, Ancestral Quest, The Master Genealogist, Family Historian, DoroTree, Genbox Family History, WinFamily in Famtree. Po drugi lestvici se med najbolj popularne uvrščajo Legacy, Family Tree Builder, Genbox Family History, Simple Family Tree in GenoPro. Cene teh niso pod 30 in le redko nad 60 ameriških dolarjev. Za njihovo temeljito poznavanje bi jih bilo treba vsestransko preizkušati. To ni mogoče narediti na hitro in kaj lahko se zgodi, da nam bo zadovoljstvo s privlačnimi rešitvami določenih funkcij uplahnilo, ko bomo ugotovili, da pa prav ta sicer tako privlačen program ne vključuje nečesa, kar je tako dobro rešeno v nekem drugem programu. Prav vsega najboljšega namreč nima en sam program. In, kot sem že povedal, pogoj za trajno rabo nekega programa mora biti poleg splošnega zadovoljevanja osnovnih in dodatnih funkcij slovenski prevod in podpora za vse črkovne znake. Privlačne sestavine nekega programa bomo zato verjetno uporabili samo takrat, ko jih bomo rabili, za redno delo pa se bomo držali svojega osnovnega programa.

Sam sem že pozabil katere programe sem že preskušal. Mnogi so že utonili v pozabo. Nobenega nisem spoznal v vseh njegovih funkcijah. Zato ne nastopam kot poznavalec programske ponudbe za rodoslovce. Na kratko bom predstavil samo nekaj tistih posebnosti, katere sem enkrat ali večkrat tudi sam uporabljal. Nobenega od teh drugih programov nisem uporabljal za vzdrževanje osnovne datoteke. Celo ali del svoje datoteke sem prenašal s pomočjo GEDCOM formata.

Program Legacy

Za poročila in prikaze ima ta program še nekaj več funkcij od programa BK. Omogoča tudi dokaj preprosto prirejanje in razvrščanje elementov posameznih prikazov na predogledu. To pri BK ni mogoče. Na preprost način je mogoče spreminjati velikost prikaza in izbirati med glavnimi tipi. Posamezni prikaz izbiramo iz osnovnega menija:

Vidimo, da ima poleg znanih prikazov prednikov in potomcev še pahljačaste prikaze. Posebnost je tudi kombiniran prikaz prednikov in potomcev. Zanj se je uveljavil izraz peščena ura (Hour Glass). Zelo uporaben je tudi metuljast prikaz prednikov (Bow Tie). Uporabnik se bo hitro prepričal, da Legacy po predstavitvenih zmogljivostih prekaša BK. Prikaza vseh oseb v rodovniku pa tudi Legacy nima.

Program Genbox

Že ime programa da slutiti, da gre za prikaze v okencih (box). Res so okenca osnovna izbira. Izbiramo lahko zelo različne oblike in podoblike. Posebnost tega programa je možnost predstavitve vseh oseb v zbirki in usmerjenost prikaza. Prikaze lahko usmerjamo od spodaj navzgor ali obratno, od leve proti desni ali obratno in še v vseh štirih diagonalnih smereh. Program je preveden v slovenski jezik in podpira znake slovenske abecede.

Program GeneWeb

Program ima nekaj edinstvenih sestavin. Posebej zanimiv je prikaz nekrvnega sorodstva.

Posebnost so tudi spiski določenih skupin sorodnikov. Npr. bratrancev, drugih (tretjih, četrthih..) bratrancev, stricov in tet. Program je mogoče uporabljati tudi na spletu. Z njegovo pomočjo se vzdržuje združena spletna referenčna datoteka, ki šteje prek 250 milijonov oseb. Program je preveden v slovenski jezik.

Program Pajek

To ni rodoslovni program. Namenjen je za analizo omrežij. Rodovnik je omrežje in ga je mogoče s tem na več načinov uporabiti tudi za analizo rodovnika. Tudi ta program si podatke priredi z včitavanjem rodoslovnih podatkov iz datoteke v GEDCOM formatu. Program

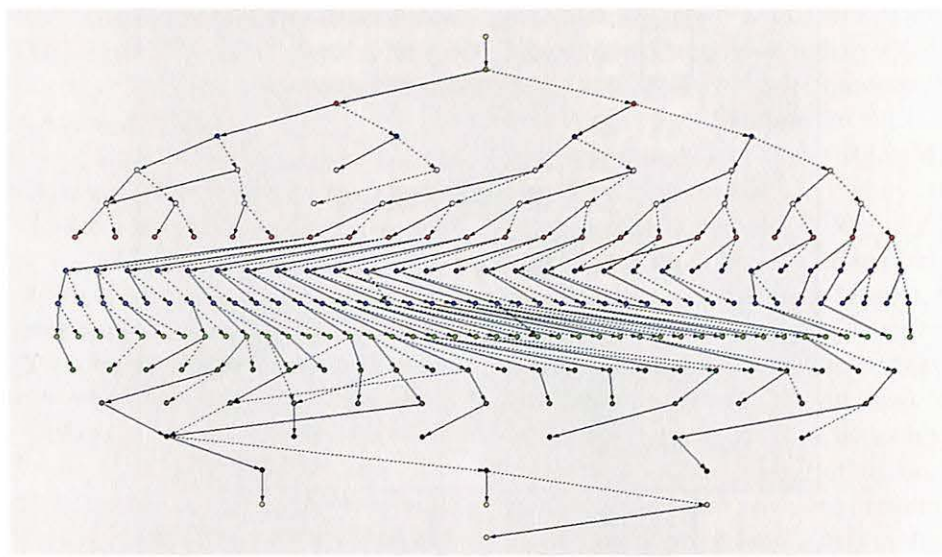
ima številne možnosti za analizo in predstavljanje oz. grafično prikazovanje omrežja. Ti prikazi sicer niso podobni običajnim grafičnim rodovnikom, so pa zato zelo informativni na drug način. Zaradi številnih načinov predstavljanja in možnosti prirejanja na predogledu so lahko prikazi s programom Pajek odlična predloga za ročno izrisovanje. Če bi npr. želeli ročno izrisati rodovnik prednikov neke osebe, bo gotovo koristila računalniško narejena predloga. Vedeti moramo, da je mogoče na predogledu posamezna 'vozlišča' premikati in jih s tem pred tiskanjem še bolje prirediti potrebam končne predstavitve. Na tej skici so predstavljeni predniki izhodiščne osebe, ki je tu postavljena zgoraj in so predniki razporejeni kot korenine, ki se po pravilu cepijo v vsaki generaciji na nov par. Kjer se povezovalne črte sekajo, je nakazana poroka med sorodniki.

Ilustrativna je lahko tudi skica oz predloga za izrisovanje kombiniranega prikaza prednikov in potomcev izbrane osebe. Tudi tu so predniki razporejeni navzdol kot korenine, potomci pa navzgor kot krošnja drevesa.

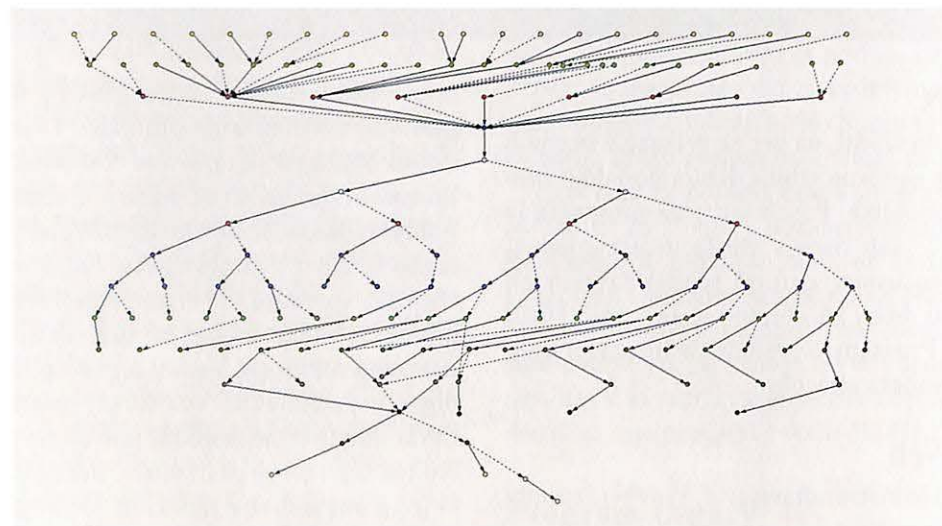
Zelo uporabne so tudi analitične funkcije. Datoteko je mogoče preiskati po vnaprej podanem omrežnem detajlu. Ta je lahko npr. definicija poroke med sorodnikoma. Če npr. podamo definicijo poroke med bratrancom in sestrično, bomo pristnost takih primerov dobili nazorno prikazane. V spodnjem prikazu nam 14 rombastih povezav pomeni 14 porok med bratrancom in sestrično. Izbrani so iz datoteke.

ki šteje skoraj 22.000 oseb. Posebej očiten je primer dvakratne sorodstvene prepletenosti. Takih prikazov ne moremo uvrščati med običajne rodoslovne prikaze. So pa izvrsten analitičen pripomoček, ki je zlasti uporaben pri velikih in zato težko preglednih rodovnikih

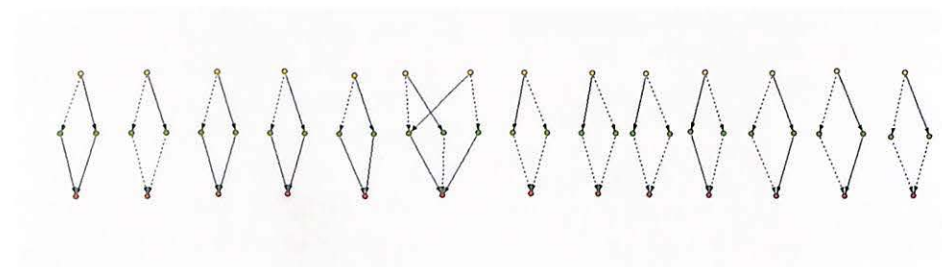
Med analitičnimi pripomočki je vredno omeniti tudi iskanje nepovezanih sorodstvenih sklopov. Avtorja programa Pajek sta Slovenca. Program je namenjen predvsem za znanstvene namene in na žalost ni prirejen za uporabnike, ki nimajo poglobljenega znanja računalništva.

S programom Pajek narejena skica za izdelavo rodovnika prednikov.

Skico, kakršno lahko uporabimo kot predlogo za izdelavo kombiniranega prikaza prednikov in potomcev, lahko najprej izdelamo s programom Pajek. Taka skica se je izkazala kot izvrsten pripomoček za izdelavo dokončnega prikaza. Rečemo mu tudi peščena ura (po angleškem Hourglass).

Rombaste povezave prikazujejo štirinajst primerov porok med bratranec in sestrično. Program Pajek jih je identificiral iz datoteke z 22.000 osebami. (imena in priimki so odstranjeni)

Spletno rodoslovje

Pod tem naslovom bi spet lahko pisali knjige. Področje je široko in ga bom poskušal samo v grobem klasificirati. Govoriti namreč hočem o objavah na spletu. Besedo rodovnik smo še vedno vajeni uporabljati za spisane in/ali zrisane rodovniške sklope. V resnici pa je večina rodovnikov v na zunaj nevidni obliki v računalniških datotekah. Podatki o osebah, družinah, rodbinah in rodovih so shranjeni tako, da jih lahko v poljubnem obsegu opisno ali grafično prikažemo. Rečemo, da so podatki v računalniških rodoslovnih datotekah gnetljivi. Beseda gnetljivi naj bi pomenila, da lahko enkrat vnesene podatke uporabljamo na mnogo različnih načinov. To je mogoče samo, če smo podatke vnašali na način, kot ga predvidevajo rodoslovni programi. Rodoslovne podatke sicer lahko obdelujemo tudi z nerodoslovnimi programi in orodji. Znani so primeri rodovnikov, narejenih s standardnimi orodji iz družine Windows Office: Word in Excell, redkeje Power Point. Nekateri pa uporabljajo orodja za risanje ali kaka druga posebna orodja. Rezultati so včasih prav zanimivi. Zavedati pa se moramo, da s takimi pripomočki ne moremo izkoristiti mnogih prednosti, ki jih nudijo rodoslovni programi. Predvsem pa podatki, ki jih vnašamo s temi orodji navadno sploh niso gnetljivi, to pomeni, da niso večkratno uporabni na različne načine.

Veliko slabša je tudi izmenljivost na tak poseben način izdelanih rodovnikov. Računalniška izmenljivost je sicer mogoča, vendar mora prejemnik podatke obdelovati z istim orodjem kot ga je uporabil avtor, avtor pa bo spet moral naše podatke verjetno 'ročno' prepisovati, če jih bo želel vključevati v svojo evidenco.

Rodovnike raziskujemo zato, da jih prikazujemo in izmenjujemo. Če jih ne, smo zaman porabili čas za njihovo zbiranje in urejanje. Računalniška izmenjava je enostavna, takojšnja in zastojna. Saj si jih posredujemo po medmrežju. Lahko bi si jih sicer tudi prek prenosnih medijev, če dajalec ali prejemnik ni priključen na omrežje. Tudi izmenjavi podatkov torej lahko rečemo objava. Podatke pri tem načinu izmenjujemo v elektronskem zapisu. Prejemnik jih bo z enakim ali podobnim rodoslovnim programom ogledoval, dopolnjeval in po želji izpisoval ali izrisoval.

Omenil sem, da je objava tudi vse tisto, kar iz računalnika prenesemo na elektronske medije. Temu bi lahko rekli potencialna objava, saj je objava v splošnem pomenu le tista, ki jo lahko pregledujemo s prostimi očmi. Vse, kar hranimo na računalniškem mediju je gradivo, ki ga lahko po želji prikazujemo na zaslonu ali tiskamo. In vse, kar hranimo na svojem računalniku, lahko prepisujemo na poljuben nosilec podatkov in posredujemo drugim. Še lažje pa je vse to posredovati kar po žičnih ali brezžičnih spletnih povezavah.

Tudi pri tem imamo številne različne možnosti. Med uporabniki istega rodoslovnega programa si lahko izmenjamo originalno kopijo cele datoteke ali posebej izbranega dela

te datoteke. Če dajalec in prejemnik ne uporabljata istega programa, si podatke navadno izmenjujeta z GEDCOM datoteko. Saj bi si lahko izmenjevala tudi poročila ali prikaze, vendar bi moral vsakdo potem prejeto ponovno vpisovati, kar je lahko pri velikem številu zelo zamudno opravilo. Izmenjava je smiselna, če se izmenjujejo polni originalni podatki.

Splet torej do skrajnosti pospeši in poceni izmenjavo podatkov. Zadovoljimo se lahko z izmenjavo med izbranci ali pa brez omejitev ponudimo rezultate svojega dela drugim. Razpon odprtosti določamo sami. Mimogrede omenimo, da je pri spletnih in vseh drugih javnih objavah treba poznati in upoštevati varovanje zasebnosti. Spoštovanje te kulturne norme je tehnološko in programsko omogočeno.

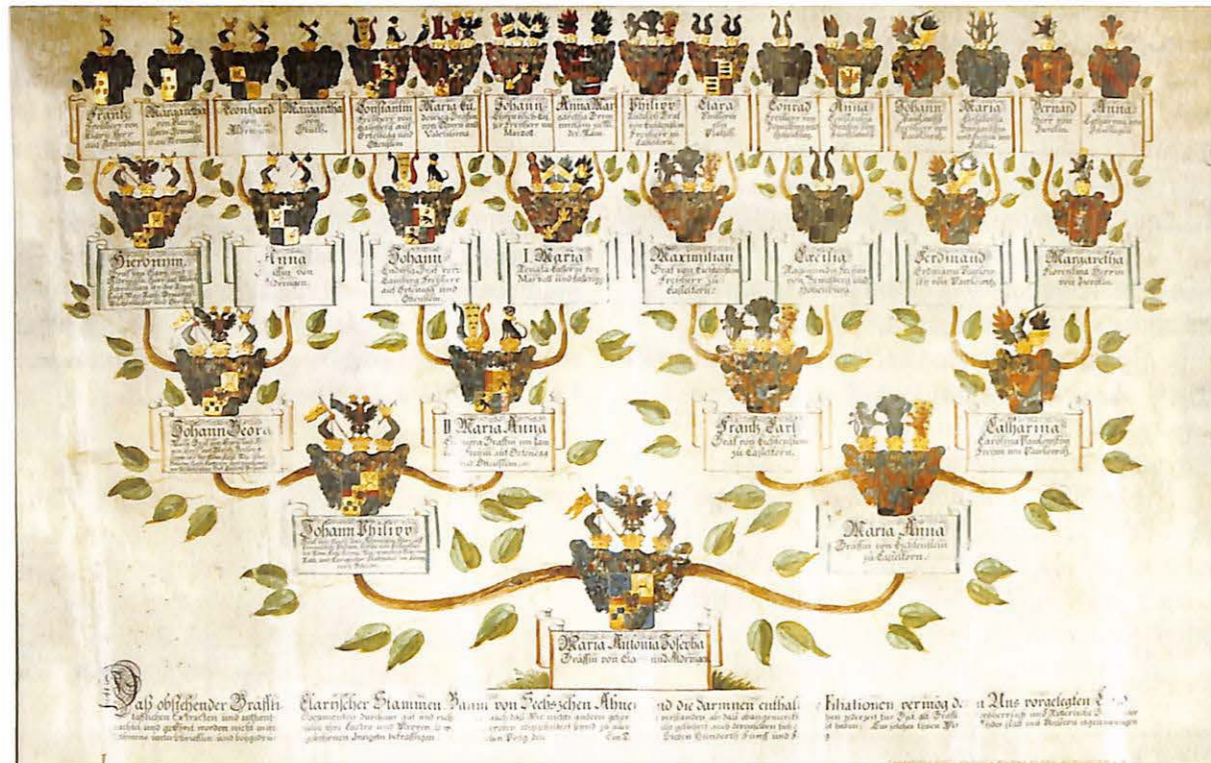
Spletne možnosti lahko izkoristimo večstopenjsko. Najbolj preprosto je komuniciranje. Naprednejše je objavljanje. Prodira pa resnično spletno rodoslovje.

Vsaka od omenjenih kategorij ima lahko širok razpon pojavnih oblik. O komuniciranju smo nekaj že povedali.

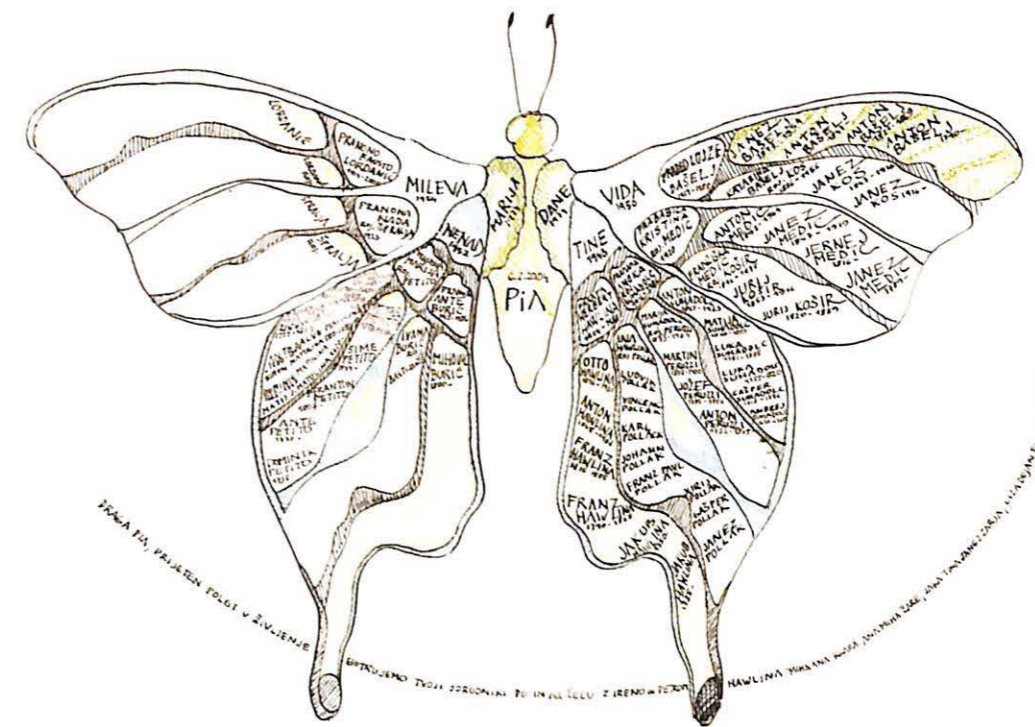
Razpon je širok tudi pri objavljanju. Začne se z delnim ali orientacijskim predstavljanjem rezultatov rodoslovnih raziskav. Uveljavljena je oblika objavljanja osnovnih atributov v rodovniku vsebovanih oseb. Te so ime, priimek ter datum in kraj rojstva. Tem osnovnim atributom lahko dodajamo še druge. V slovenskem prostoru se že nekaj let vzdržuje zbirni indeks rodoslovno obdelanih oseb, ki ga skupaj predstavljajo številni člani Slovenskega rodoslovnega društva in šteje okrog 800.000 oseb. Kdor v tem indeksu najde njemu poznano osebo, lahko sklepa, da ima ponudnik za objavljeno osebo še kaj več in je vredno vzpostaviti stik z lastnikom objavljenega podatka.

Bolj kot indeks so uporabni sorodstveno povezani podatki. Gre največkrat za spletno prirejen rodovnik, kakršnega sicer vzdržujemo na lastnem računalniku. Podatke za splet navadno priredimo z za ta namen uporabnimi programi. Teh je spet vsaj ducat, če ne omenimo možnosti, ki so vgrajene v nekatere rodoslovne programe. Vsaka od teh objav ima svoje značilnosti. Svoje podatke lahko objavljamo na lastni spletni strani ali pa jih pošljemo v objavo na javnih 'oglasnikih'. Najmočnejša zbirna 'skladišča' vzdržuje firma Ancestry. Tej sledi FamilySearch. V Evropi pa je verjetno najbogatejša firma Geneanet. Govorim o firmah, saj o organiziranosti teh rodoslovnih 'sejmov' na spletu nisem našel njihovih 'vizitk' z osnovnimi podatki o poslanstvu in vsem ostalem. Vsakdo pa lahko sproti spoznava njihovo ponudbo in uporabnost. Pojavljajo se že tudi mehanizmi za navzkrižno preiskovanje številnih ločenih podatkovnih skladišč. Komunikacijske in programske možnosti se hitro razrašajo in skorajda vsak dan presenečajo z novimi ponudbami. Zato raje priporočim, da naj se vsakdo sam poda na široko in bogato globalno sejmishče.

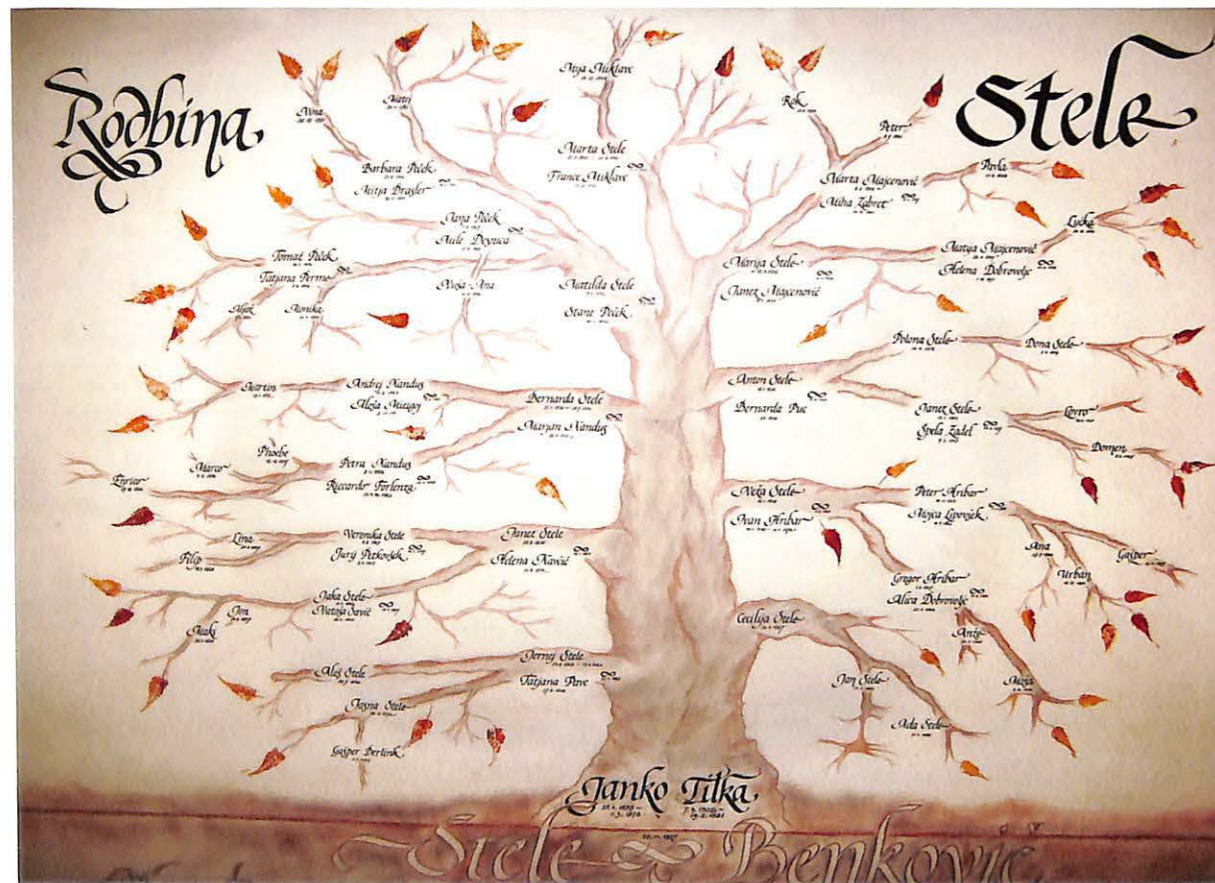
Naj to poglavje končam s spletnim rodoslovjem. Zamisel je sicer stara. Gotovo je že vsakdo med nami sanjal, kako lepo bi bilo, če ne bi v rodbini samo on skrbel za rodovnik. Pa je skoraj brez izjeme ukvarjanje z rodovnikom prepuščena

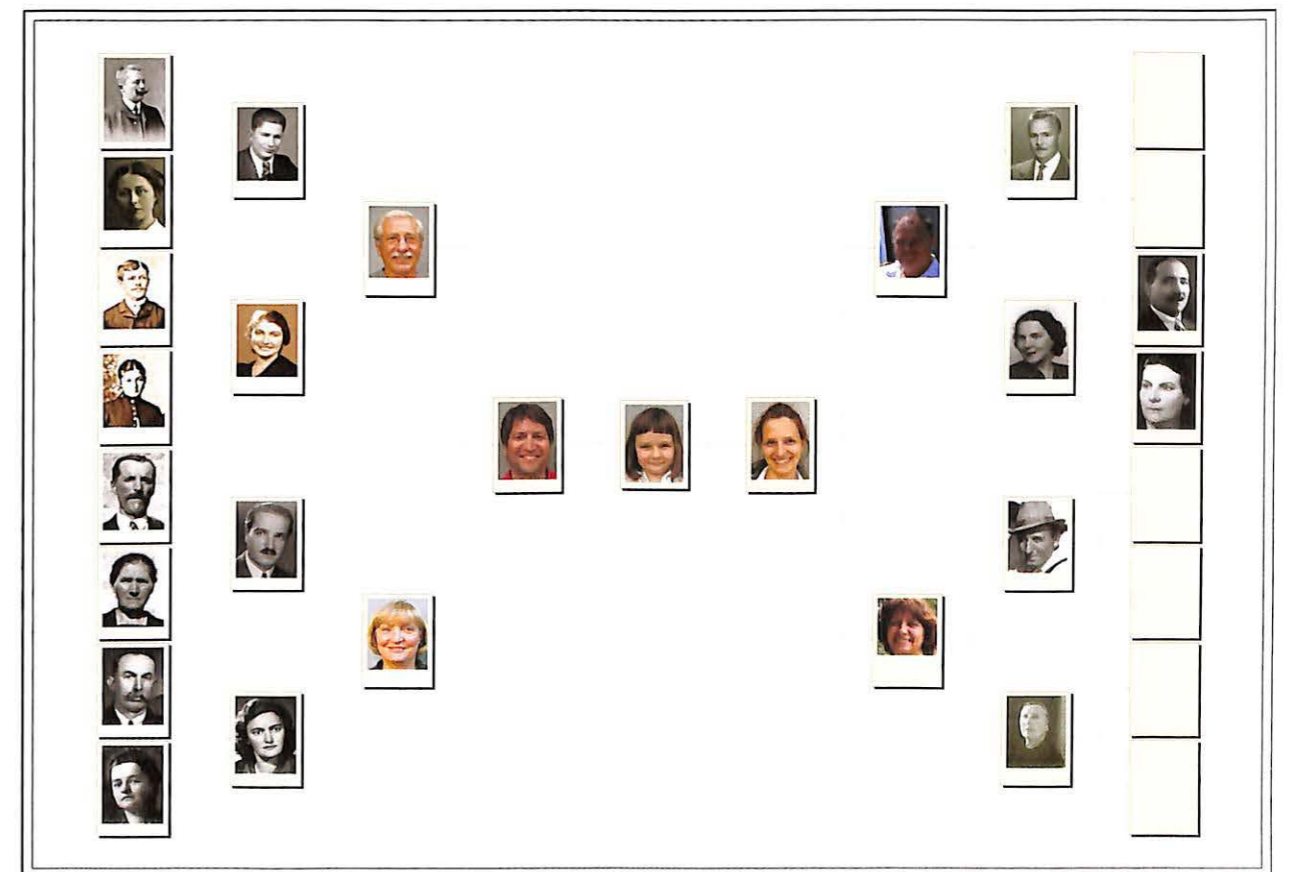
Plemiški rodovniki so bili pogosto opremljeni z grbi. Če je bilo vseh 16 prednikov v 4. generaciji plemiškega stanu, je imela oseba pravico do avdicence pri cesarju brez prošnje za sprejem.

Rodovnik prednikov v metuljasti izvedbi. Na vsako stran se vejajo predniki očeta in matere izhodiščne osebe. To je le ena od mnogih domiselnih upodobitev, kjer sta preglednost in dokumentarnost zavestno podrejeni izvirnosti.

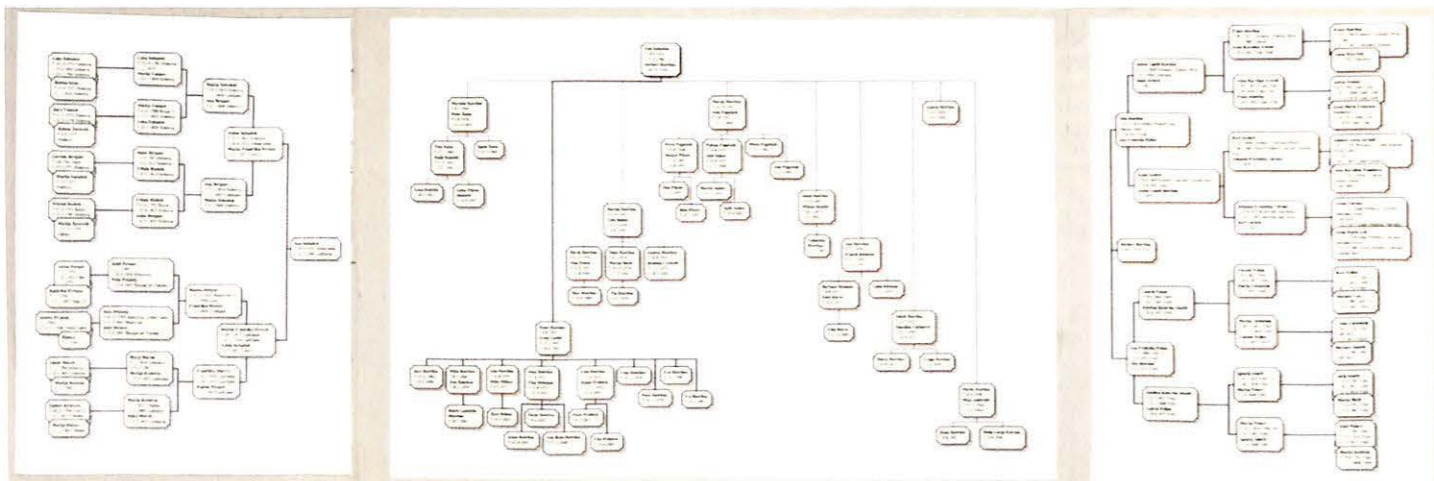
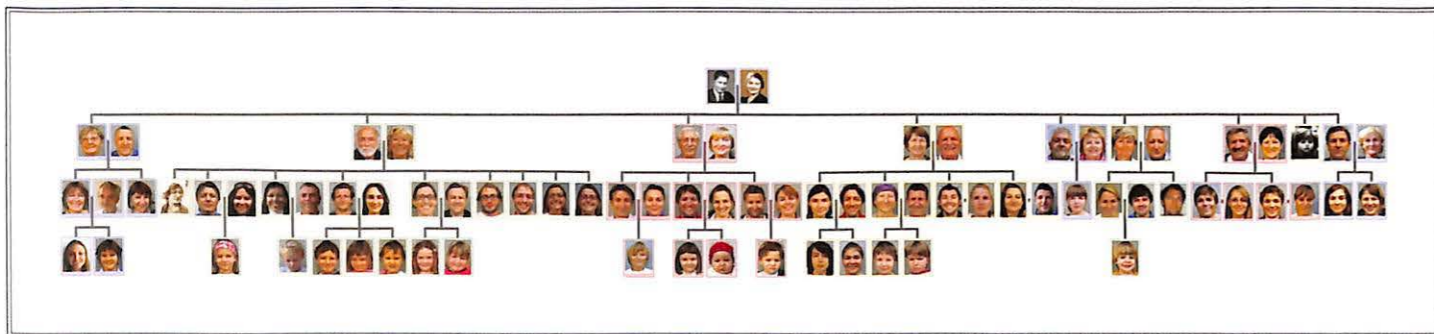
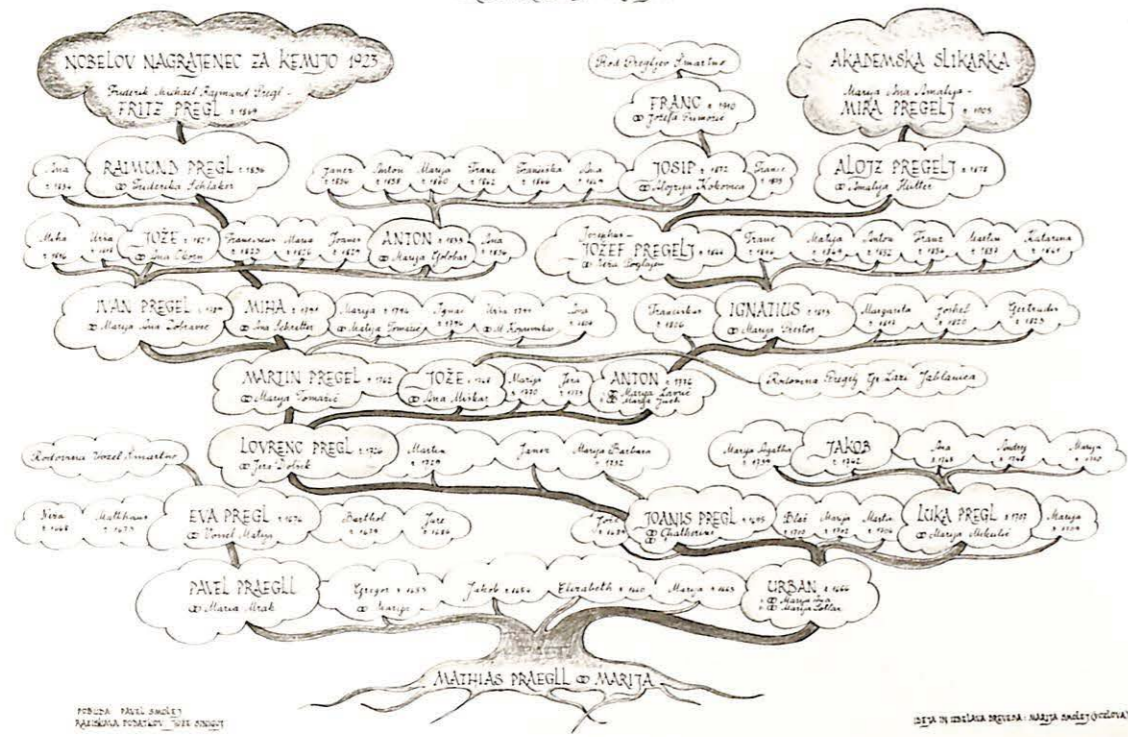

Primer kaligrafsko izpisanega rodovnika.

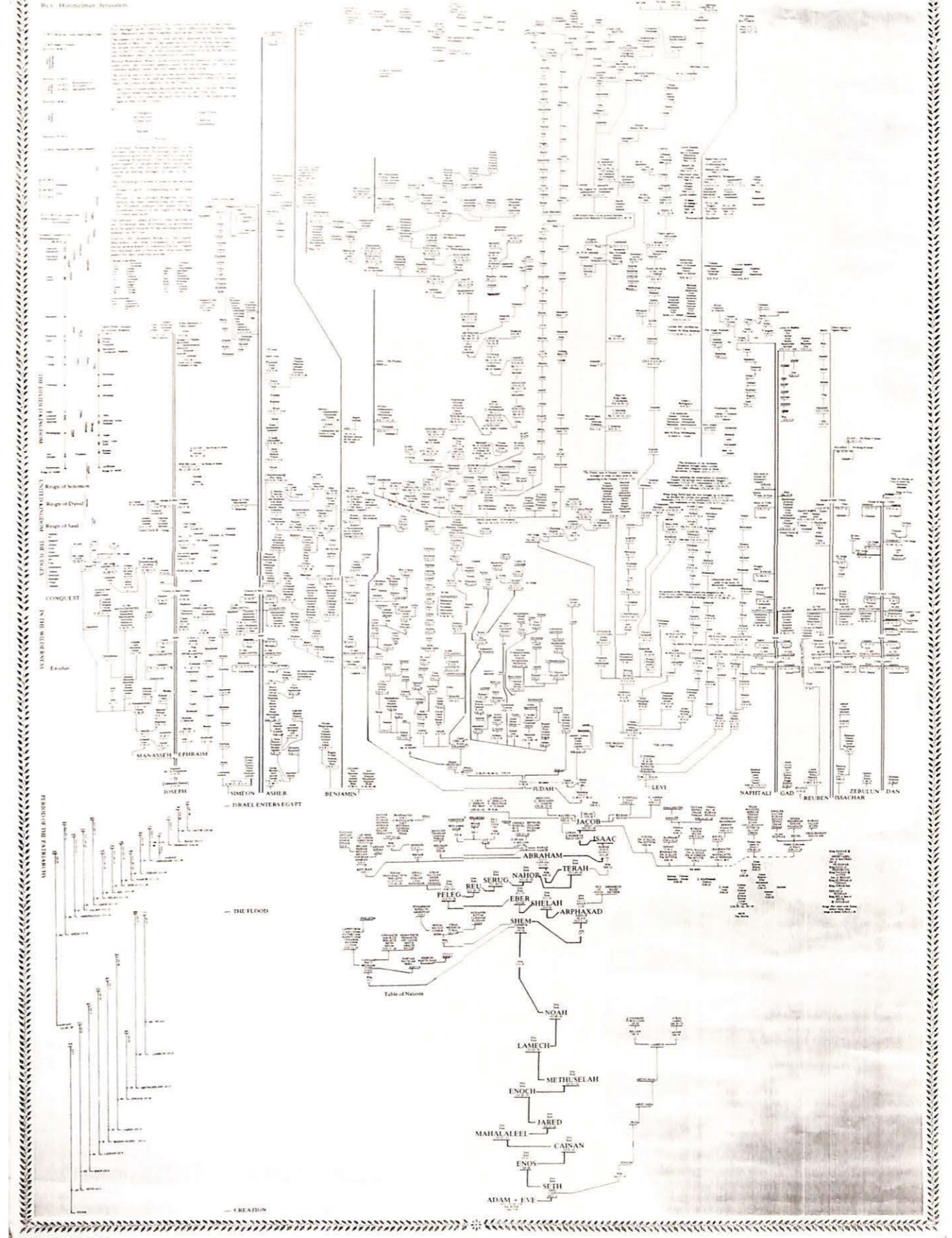
Osebe iz zgornjega rodovnika so na tem prikazu metuljasto razporejene še v slikovnem rodovniku.

DRUŽINSKO DREVO PREGĻEV

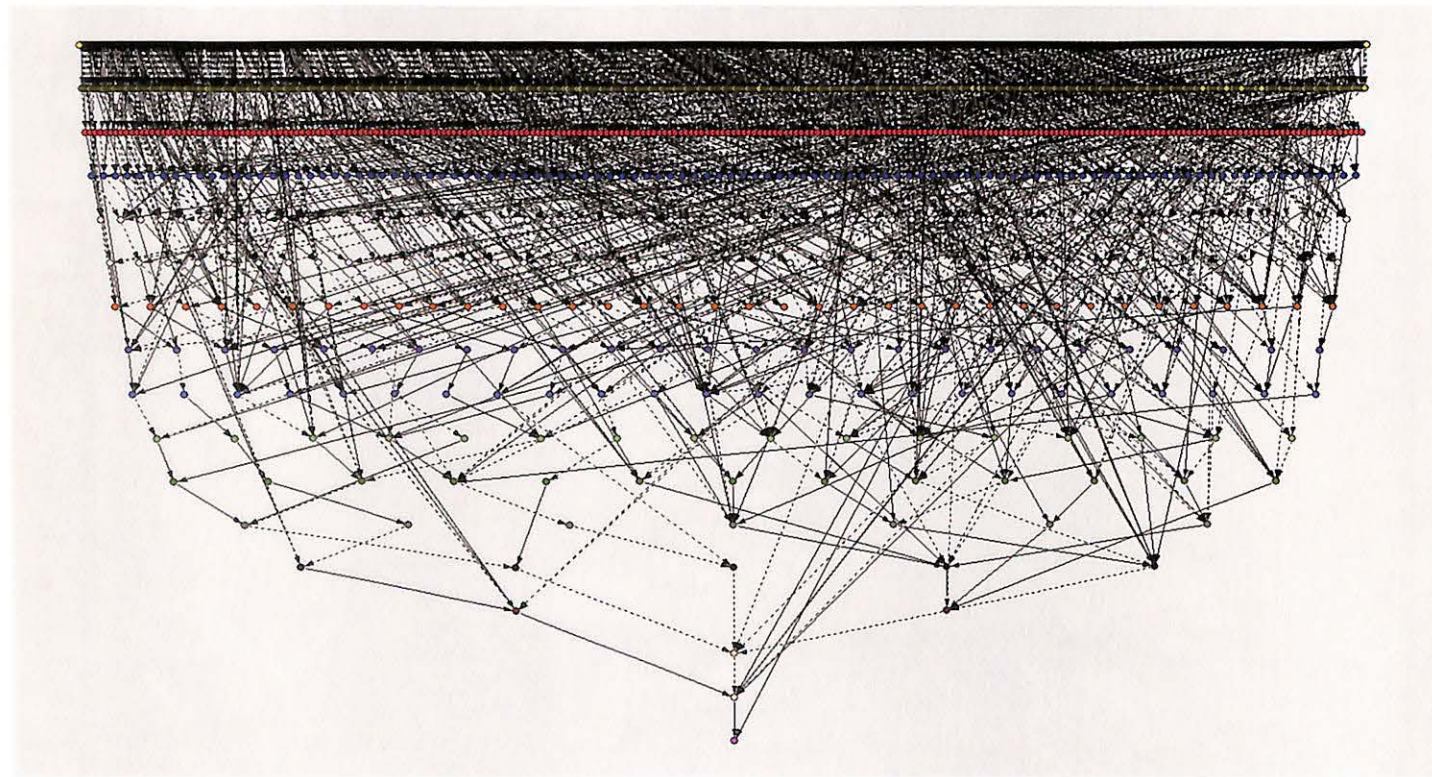
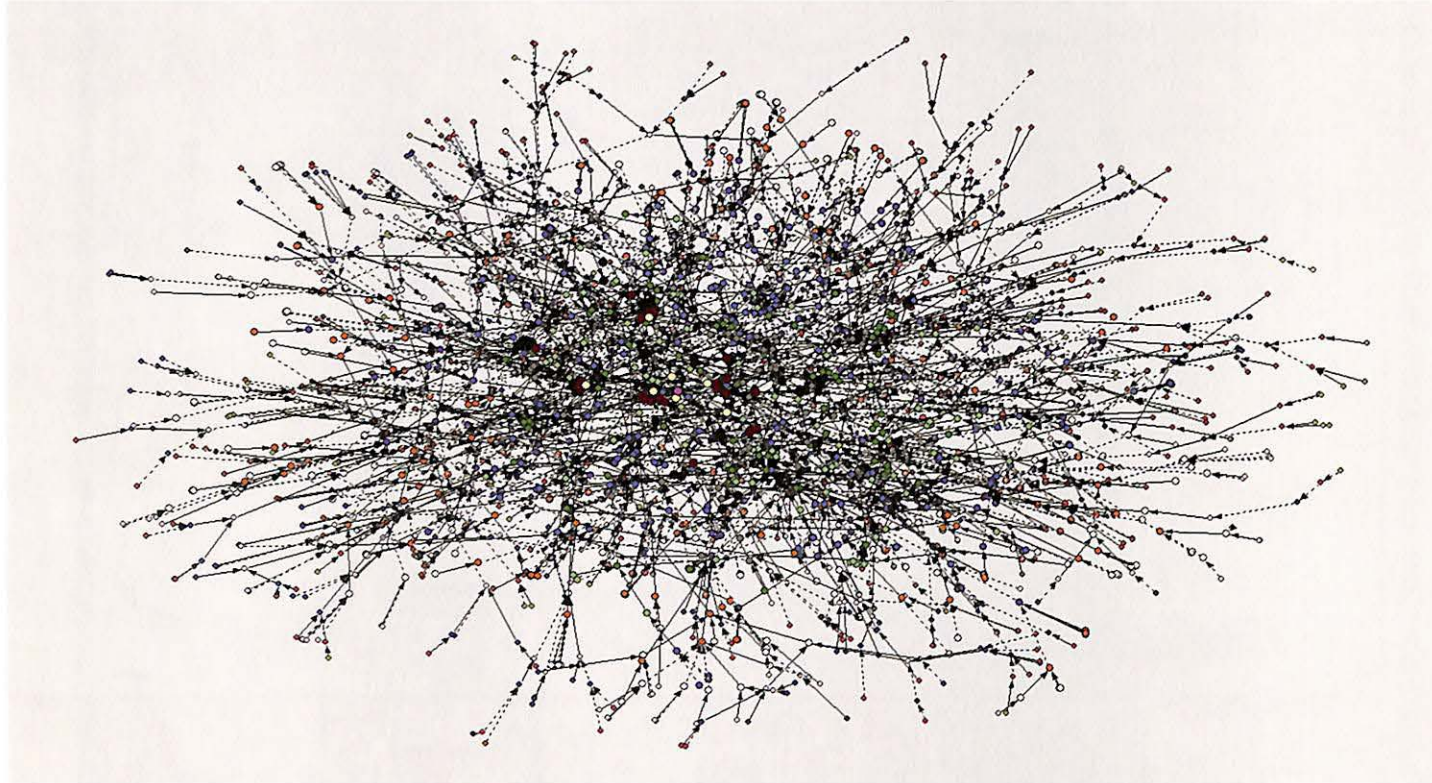
Tudi to je primer dokaj preglednega kombiniranega rodovnika prednikov in potomcev. Na obeh straneh sta rodovnika staršev devetih otrok, ki so predstavljeni na osrednjem prikazu z njihovimi potomci. Predstavljenih je nekaj nad sto oseb. Rodovnik se lahko zapre kot triptih.

A FAMILY TREE: FROM ADAM TO JESUS

Včasih koga zanima, kateri rodovnik je največji. Odgovor na tako vprašanje ni lahek. Največji po splošnih kriterijih bi bil verjetno tisti, ki šteje največ sorodstveno povezanih oseb. V računalniški obliki za noben, še tako velik rodovnik,

ni omejitev. Omejitve so v prikazih. Samo za ilustracijo si pogledjmo, kako bi zgedal rodovnik ne največje dokumentirane rodbine, če ga prikažemo z eno od številnih možnosti, ki jih lahko uporabimo v programu Pajek.

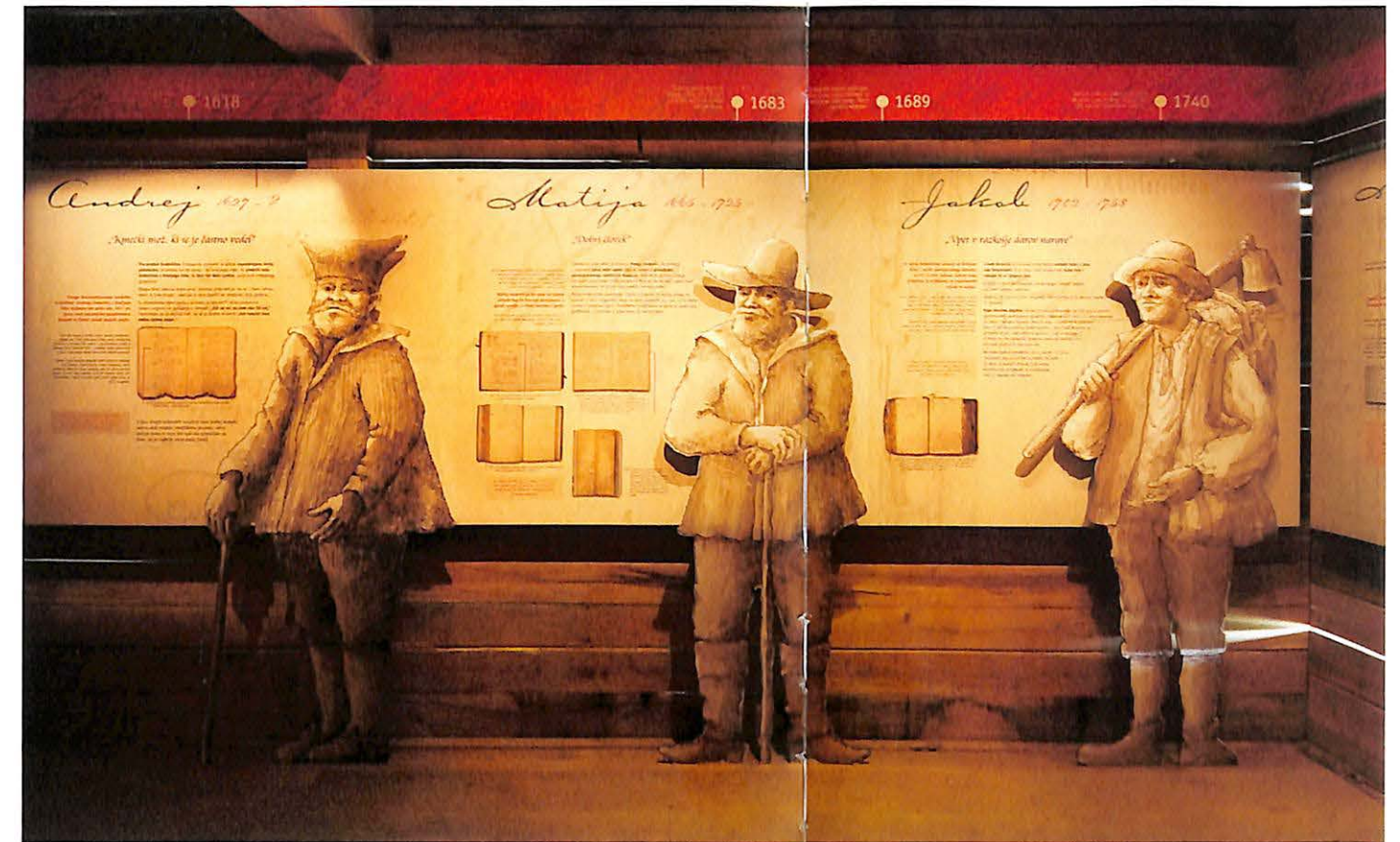
Če z istim programom prikažemo samo potomce najstarejšega prednika v sedemnajstih generacijah, dobimo naslednji prikaz:

Oba primera sta prepričljiv dokaz, da zelo velikih rodovnikov ni mogoče prikazati ali pa je to početje nesmiselno, tudi če zanemarimo stroške.

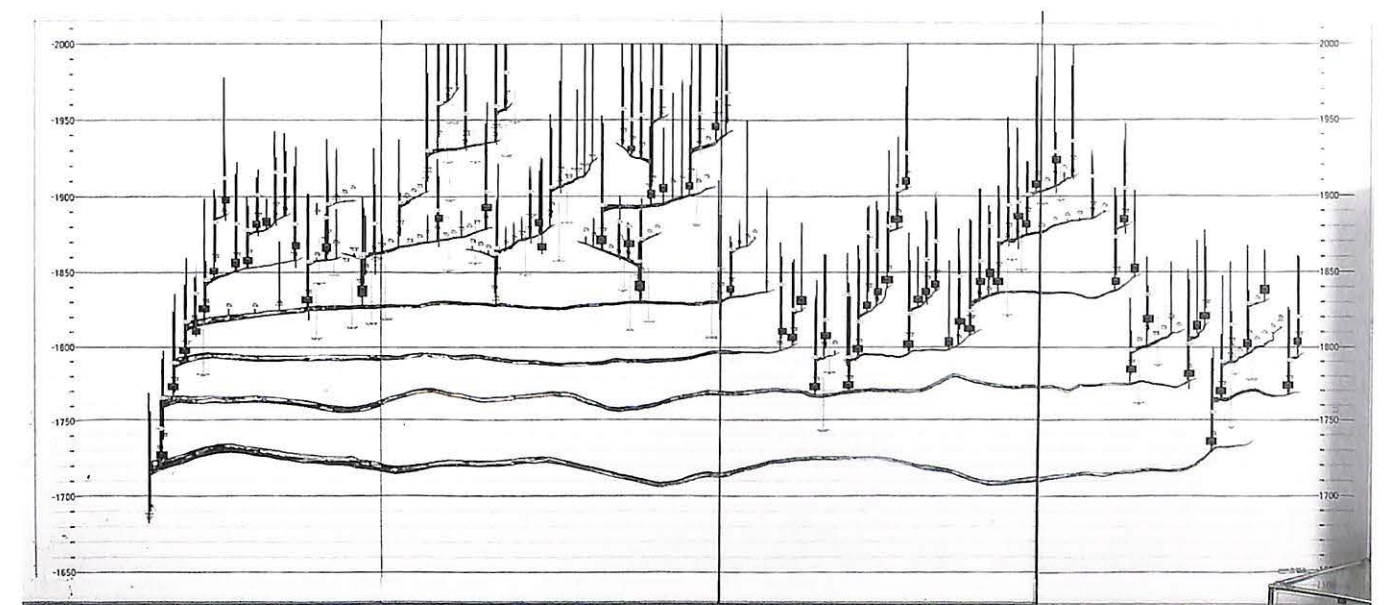
Največji rodovniki so torej v računalniški obliki, prikazu-

jemo pa jih lahko smiselno in pregledno le po delih.

Do tu so bili nanizani skoraj izključno domači, slovenski rodovniki. Tujih je še neprimerljivo več. Zato bi bil izbor vzorcev še toliko težji.

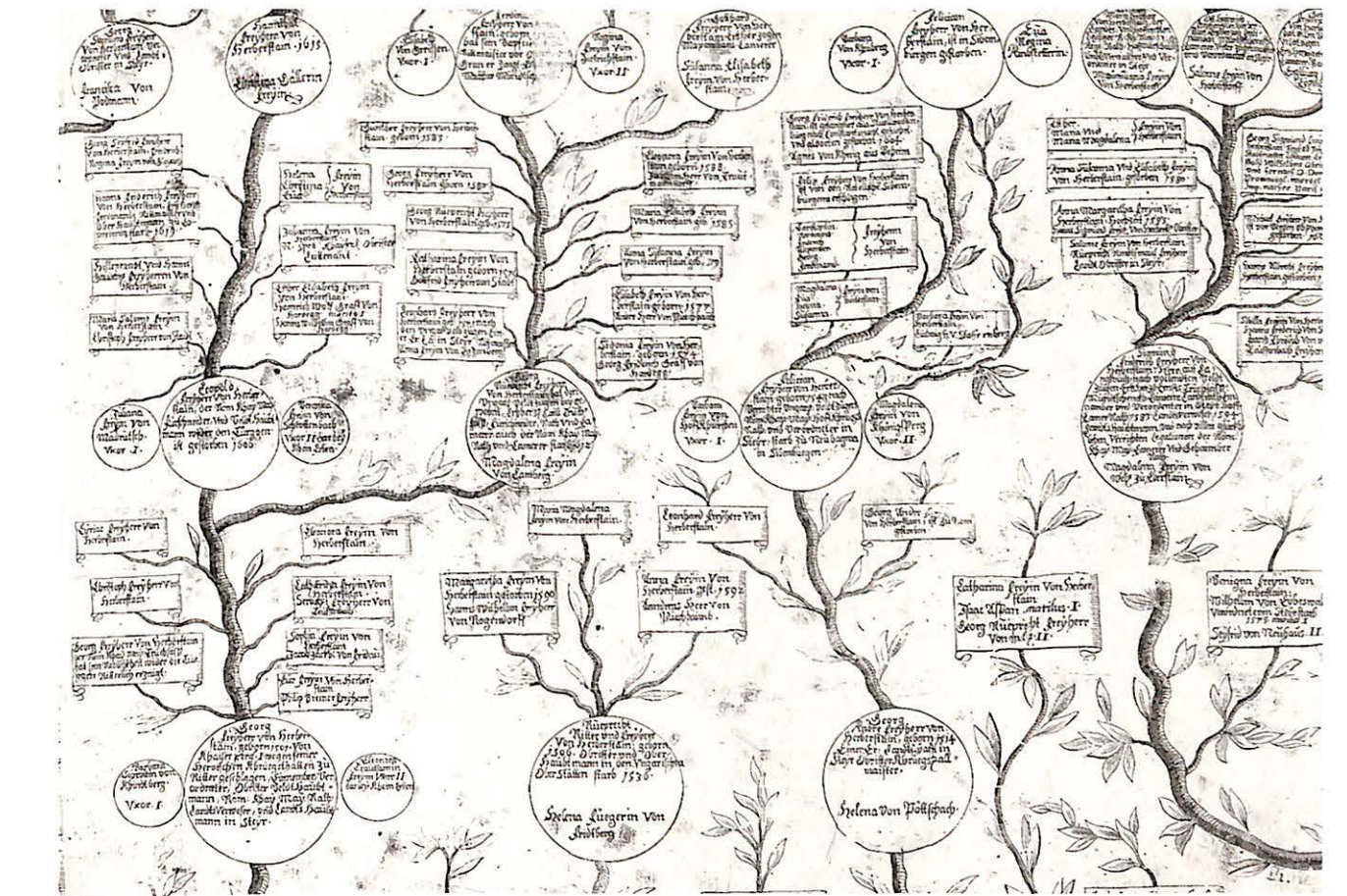
Med 'naj' rodovniki je omemba vreden primer nekoga, ki je za predstavitev svojega rodovnika namenil kar celo nekdanjo kaščo na svojem posestvu. Na stenah je na originalen način domišljajsko predstavil moške prednike v naravni velikosti in ob vsakem dodal opis.

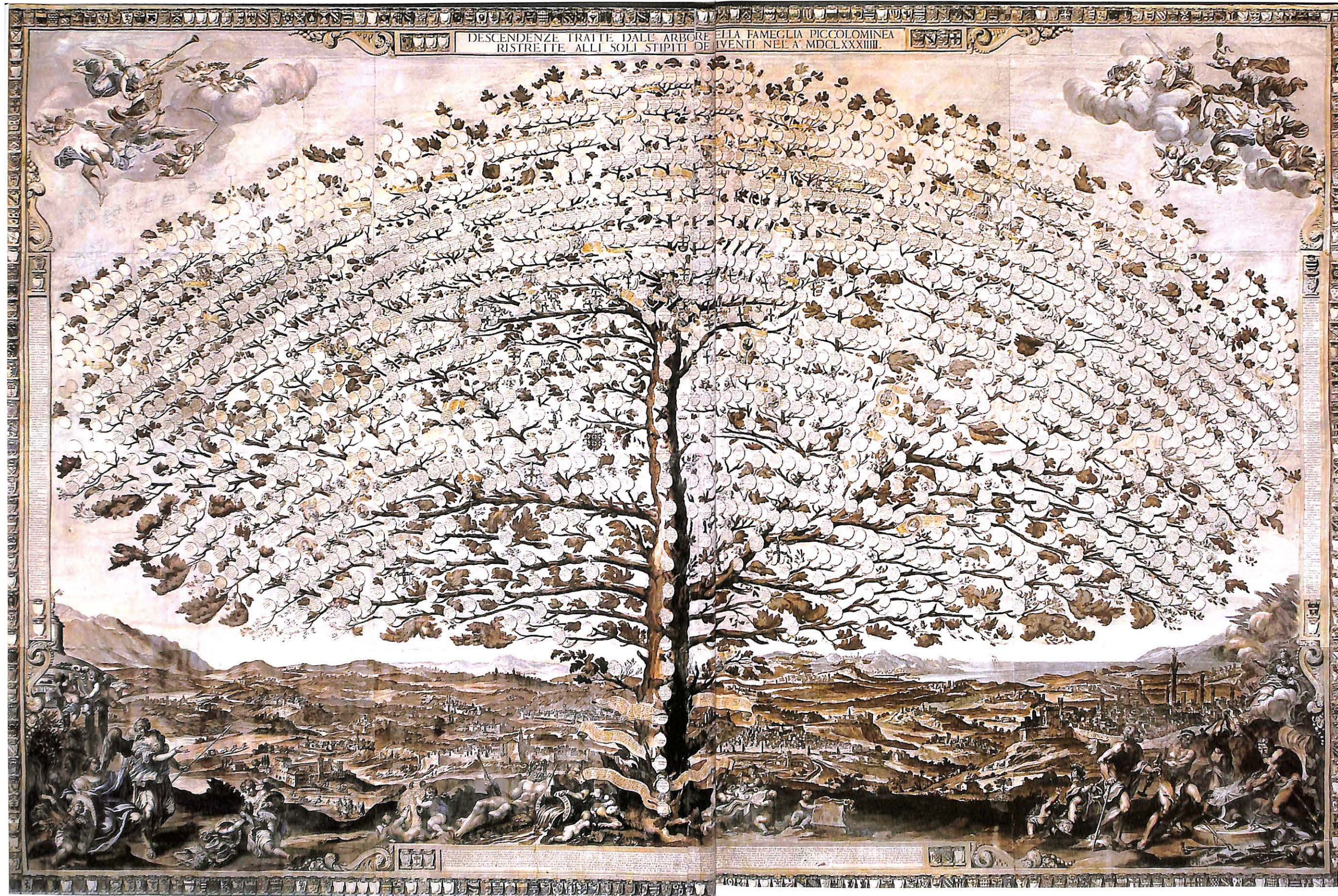

Zelo uspešen in izvirni je Dobrinov rodovnik, ki ga hrani Tržiški muzej. Ta bi se zagotovo smel uvrstiti v antologijo v konkurenci svetovnih rodovnikov.

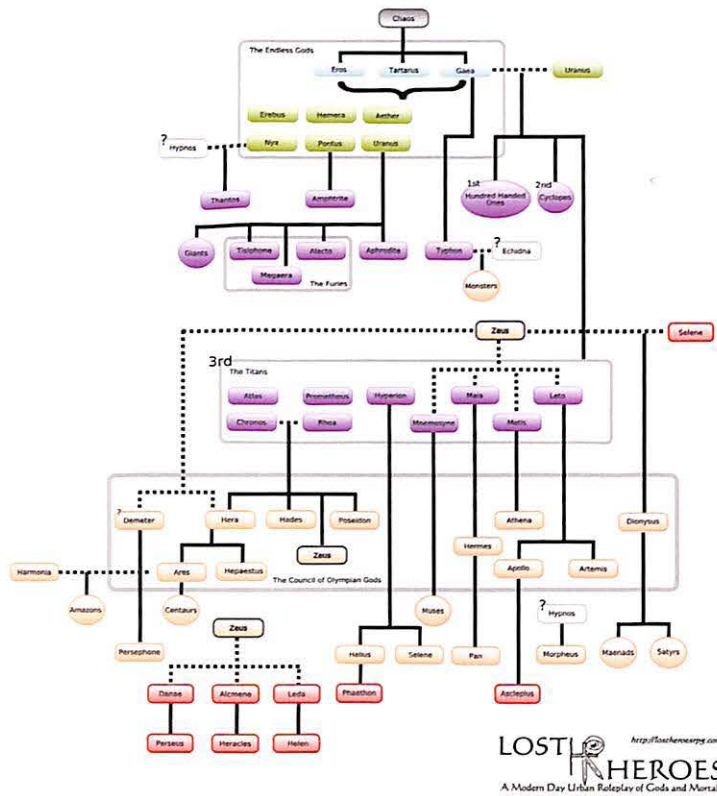
To je primer 'naj' rodovnika družine, ki je živela (tudi) na področju današnje Slovenije v poznem srednjem veku. Hrani ga muzej na Ptuj.

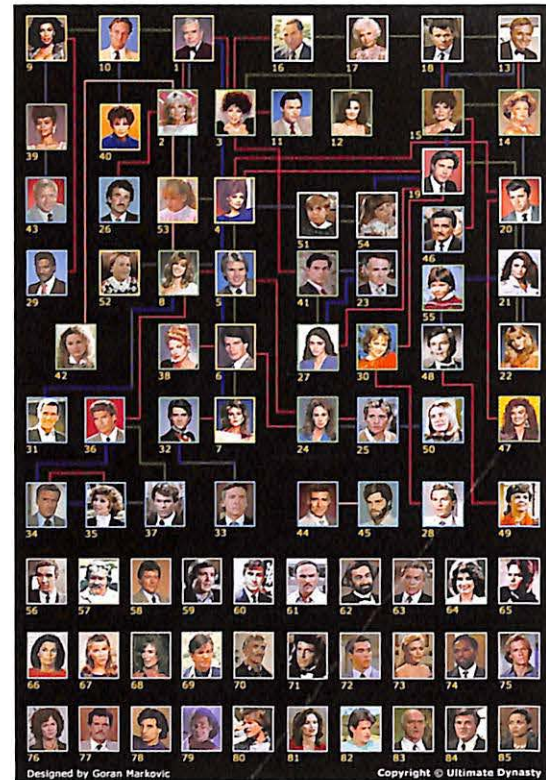

Tule je primer enega najboljših iz bližnje Italije. Gre za rod Piccolominijev. Rodovnik meri tri metre v širino in dva v višino in je tako tudi po izmerah med 'naj' rodovniki. Toliko bolj mu lahko superlative pripisujemo v drugih sestavinah. Tudi, če bi si tak rodovnik lahko ogledovali v naravi

velikosti, bi se v njem težko znašli in najbrž kmalu utrudili. Lahko verjamemo, da je med njimi veliko številno imenitnih predstavnikov vključno s papežem Pijem II. in Kristofom Kolumbom.

LOST HEROES
A Modern Day Urban Retelling of Gods and Mortals
http://lostheroes.com

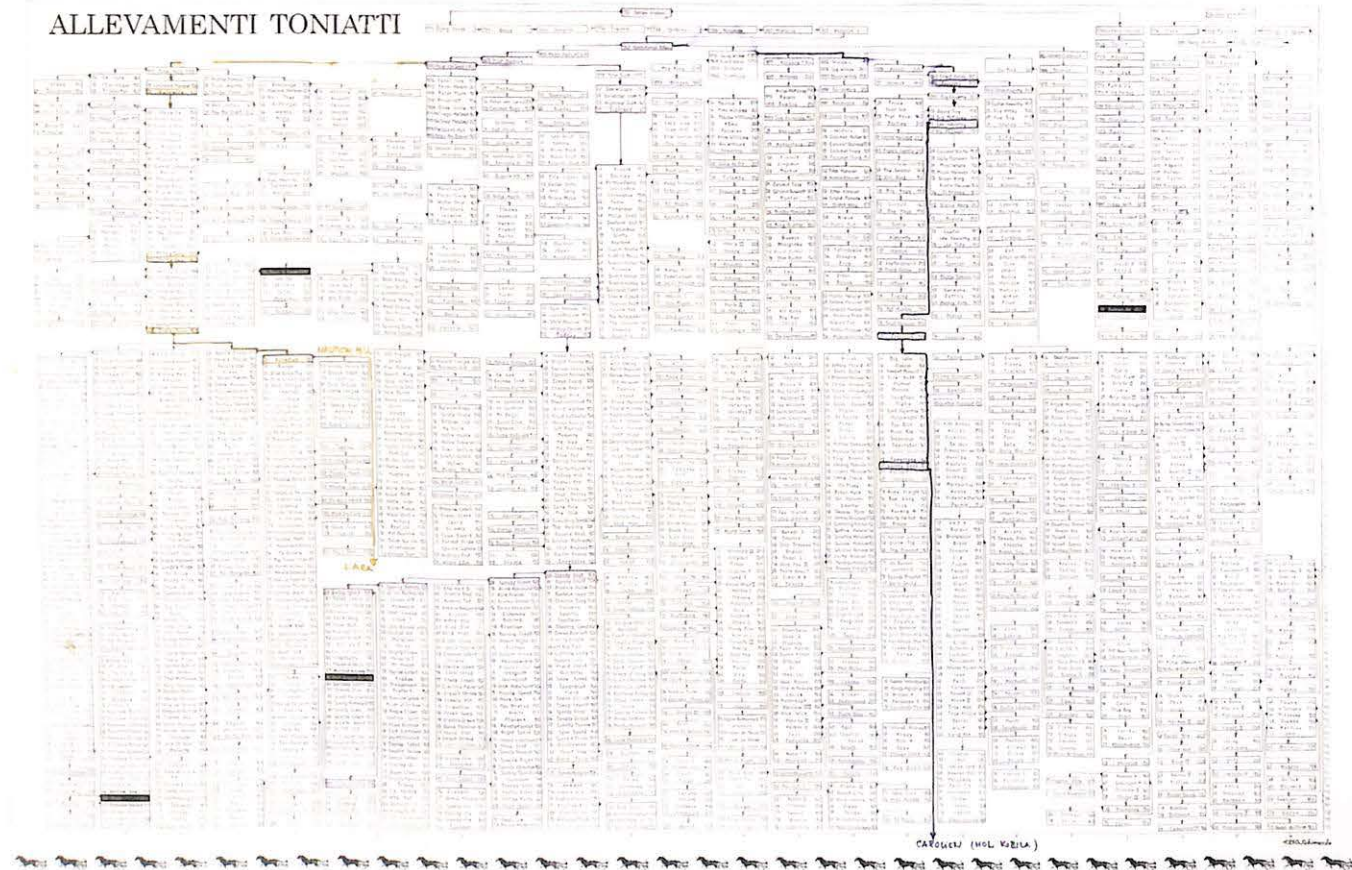

Designed by Goran Markovic Copyright © Ultimate Dynasty

Rodovniški prikaz božanstev in polbožanstev iz grške mitologije.

Poskus grafičnega prikaza sorodstvenih odnosov oseb iz televizijske nadaljevanke Dinastija.

ALLEVAMENTI TONIATTI

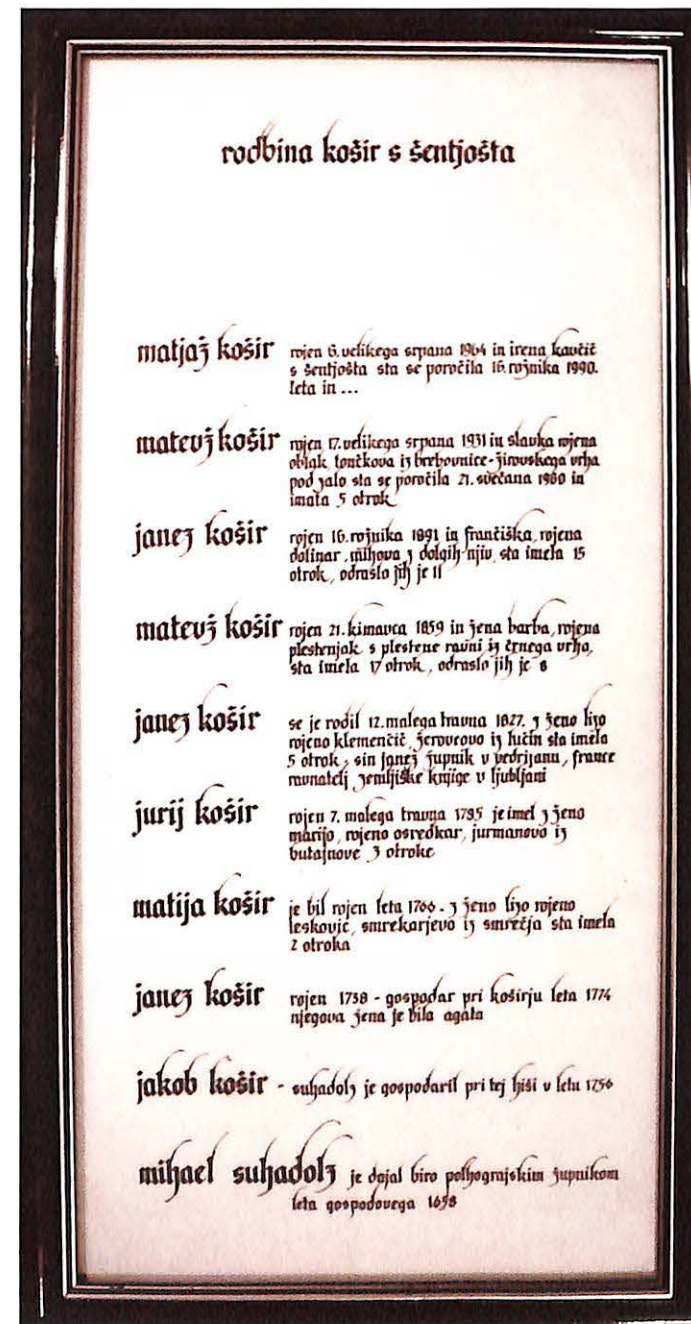
CAROLEN (MOL VIZELA)

Rodovnik plemenskih in tekmovalnih konj nas spomni, da včasih s človeškimi rodovniki zaostajamo za živalskimi.

Ta slika je bila posneta septembra 2008 na razstavi v Svetovnem slovenskem kongresu, ko je znana slovenska kaligrafska Loredana Zega (<http://www.kaligrafija.com/>) predstavila svoj način izdelave kaligrafsko izpisanih in oblikovanih rodovnikov.

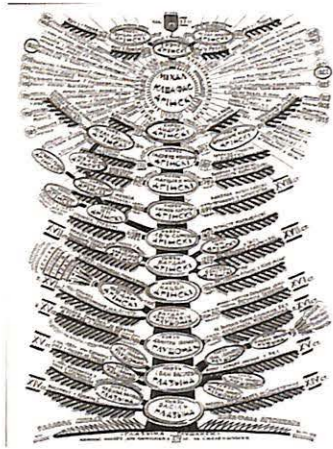
Slovensko rodoslovno društvo je priredilo že več razstav rodovnikov. Število vzorcev se po vsaki razstavi poveča. Če želite, lahko zbirko rodovnikov SRD obogatite še s svojim izdelkom.

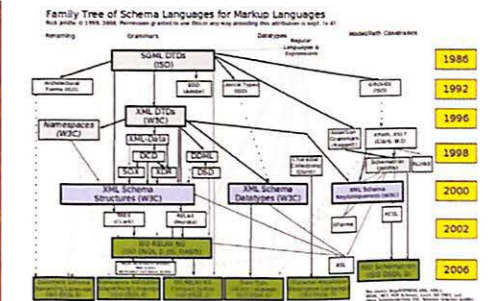
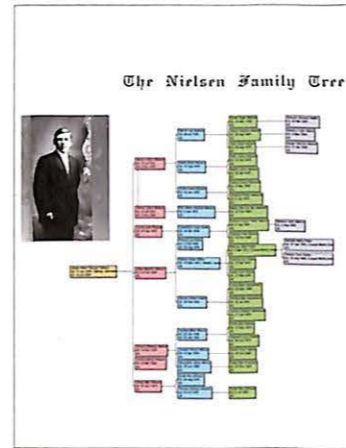
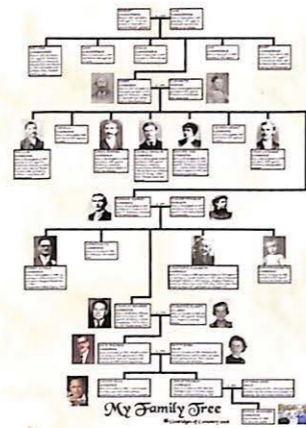
Značilen primer I rodovnika.

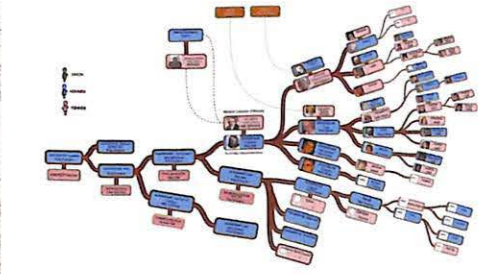
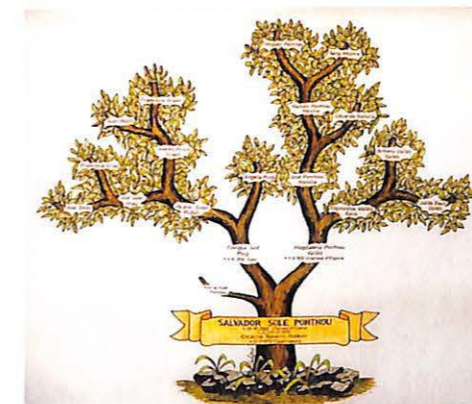
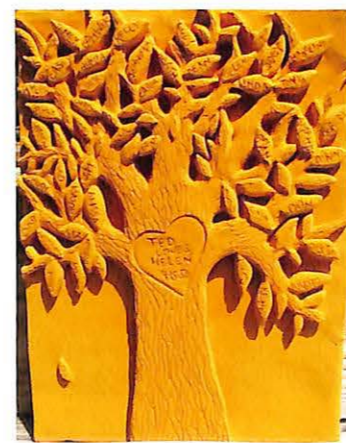
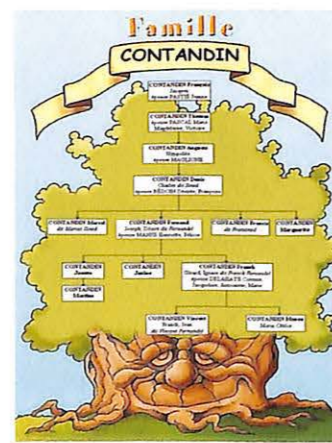
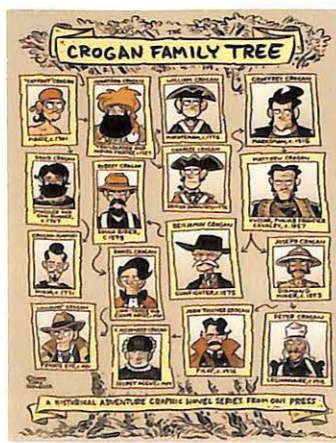
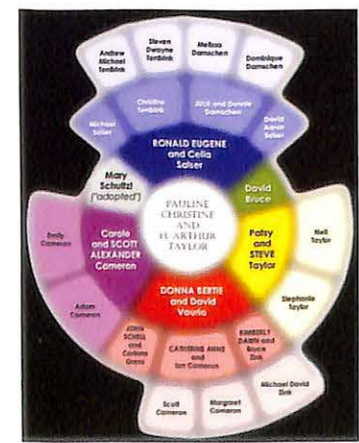
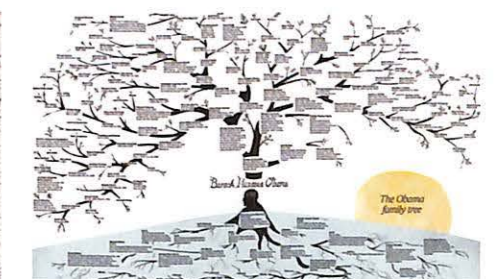
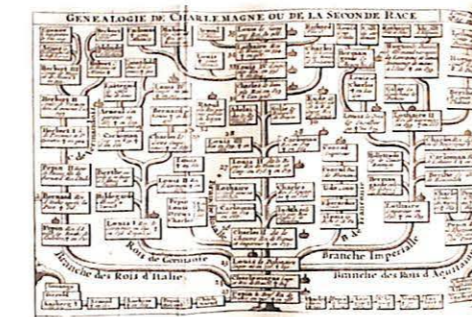
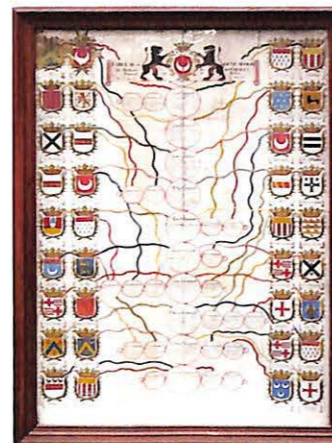
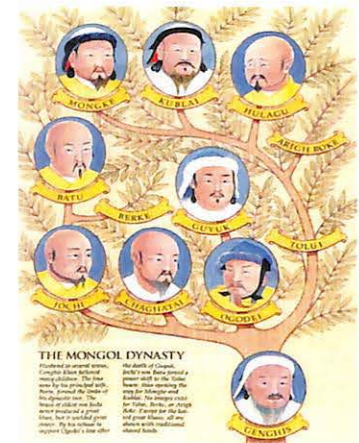
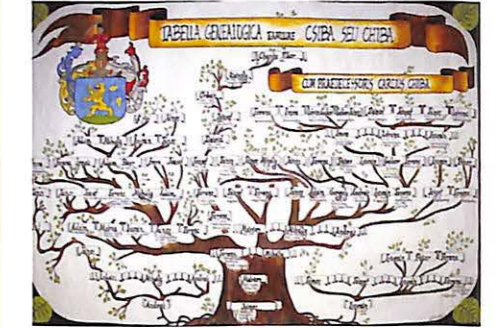
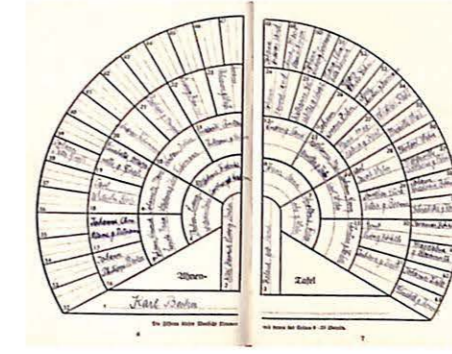
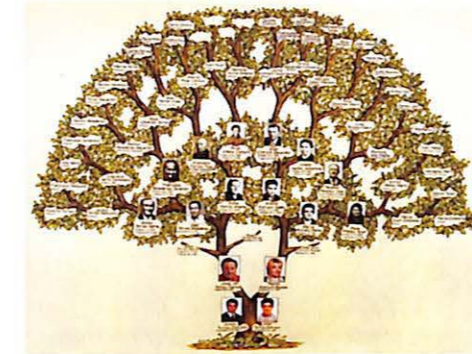
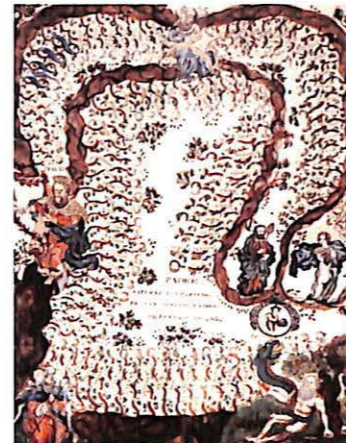
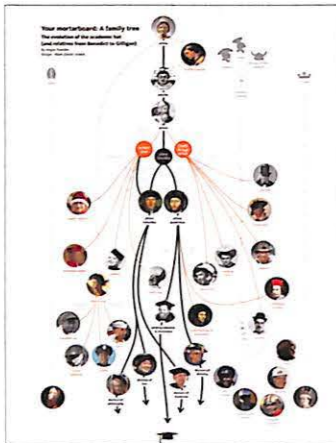
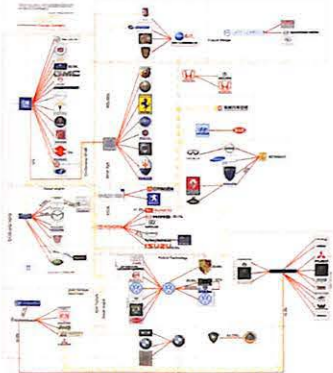
Pri velikih rodovnikih nastopa tudi prostorski problem.

1888	1890	1892	1894	1896	1898	1900	1902	1904	1906
1908	1910	1912	1914	1916	1918	1920	1922	1924	1926
1928	1930	1932	1934	1936	1938	1940	1942	1944	1946
1948	1950	1952	1954	1956	1958	1960	1962	1964	1966
1968	1970	1972	1974	1976	1978	1980	1982	1984	1986
1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006

Automotive Family Tree

Predstavitev rodovnikov zaključujem s primeri, ki se prikazujejo, če na spletu iščemo z gesli rodovnik, družinsko drevo in še veliko več, če iščemo pod pojmi v tujih jezikih (family tree, genealogy, stammbaum, genealogie,

Rodovnik, Terzija Avstrijski | Ljpa v Ljubi pri Skolji Loki | Črvenod kulturnega grada | Bukav sad Bukovica | Kostani v Zlatosti nad Skoljo Loki | Trst v Trstini pri Skolji Loki

Črvenod ob kizkarni potu na Trbi | Trst v Trstini | Biera v Bieri | Biliša v Bilišu | Zelka ob jalki na Zelovem buda

Krasa v Prosenovcu | Ljpa v Ljubi pri Skolji Loki | Smreka v Smreči nad Skoljo Loki | Trst v Trstini | Trst v Trstini pri Skolji Loki | Trst v Trstini | Trst v Trstini | Trst v Trstini | Trst v Trstini

Pitalo v Pitalu | Arhivski računalnik | Pitalo | Gold Rush 1997 | Trst v Trstini | Anni potok | Družina moštve v Trstini | Družina moštve v Trstini | Družina moštve v Trstini | Družina moštve v Trstini

Trst v Trstini | Pitalo | Pitalo | Pitalo | Pitalo | Pitalo | Pitalo | Pitalo | Pitalo | Pitalo

NA ZALOGI IMAMO ŠE IZVODE PRETEKLIH ŠTEVILK ČASOPISA. ZINTERESIRANI JIH DOBITE NA DRUŠTVENIH SREČANJH ALI NA UREDNIŠTVU.